

Газета Тернопільської районної ради

Подільське СЛОВО

№46 (5305) П'ятниця, 16 листопада 2018 року

16 сторінок

Сторінками історії. 100-річчя закінчення Першої світової

4

Державні програми

Держава надала українським сім'ям можливість користуватися в опалювальний сезон або пільгою, або субсидією.

Пільга чи субсидія?

Сім'я має право вибору

Якщо родина має право на субсидію, однак її розмір невеликий і доцільніше сплатити за комунальні послуги з урахуванням пільги, то необхідно подати заяву до органу соціального захисту населення про припинення надання субсидії.

І навпаки: якщо на опалювальний період сім'ї доцільніше користуватися субсидією, то необхідно подати заяву для призначення субсидії.

Підставою для надання пільги на оплату житлово-комунальних послуг є посвідчення, яке вказує, до якої категорії пільговиків належить та чи інша особа, яка знизка з оплати за житлово-комунальні послуги їй належить.

За пільгової оплати квитанції надходять уже з урахуванням знижки.

Хто має право на комунальну знижку від держави?

Основними категоріями пільговиків є:

- учасники війни (знижка 50%);
- члени сімей загиблих (померлих) ветеранів війни (50%);
- особи, які мають особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, їх вдови (вдівці) (100%);
- учасники бойових дій (75%);
- особи з інвалідністю внаслідок війни (100%);
- ліквідатори аварії на ЧАЕС та постраждалі внаслідок аварії на ЧАЕС 1 та 2 категорії (50%);
- жертви нацистських переслідувань (від 50 до 100%);
- діти війни (25% знижка).

У яких випадках вигідніше користуватися пільгами зі сплати ЖКП, а в яких — субсидією

ПРИКЛАД ПІЛЬГА

Пенсіонер.
Учасник бойових дій.
Пенсія 3000 грн

ПІЛЬГА 75%

Платіжка (пільга)

Розмір пільги 750 грн (75% від 1000 грн)
Розмір платежу пенсіонера 250 грн (1000 - 750 грн)

Платіжка (субсидія)

Розмір обов'язкового платежу пенсіонера 379,85 грн (3000/1777/2*15%)
Розмір субсидії 620,14 грн (1000 - 379,85 грн)

*Розмір платежу за ЖКП в межах норм становить 1000 гривень

У цьому випадку пенсіонеру вигідніше користуватися пільгою учасника бойових дій.

ПРИКЛАД СУБСИДІЯ

Подружжя пенсіонерів.
Один з них - учасник війни.

ПІЛЬГА 50%

Загальний дохід 4000 грн

Платіжка (пільга)

Розмір пільги 750 грн (50% від 1500 грн)
Розмір платежу пенсіонера 750 грн (1500 - 750 грн)

Платіжка (субсидія)

Розмір обов'язкового платежу пенсіонера 337,65 грн (2000/1777/2*15%)
Розмір субсидії 1162,35 грн (1500 - 337,65 грн)

*Розмір платежу за ЖКП в межах норм становить 1500 гривень

У цьому випадку подружжю пенсіонерів вигідніше користуватися субсидією.

Якщо не встигли оформити субсидію до початку опалювального сезону — не турбуйтеся: вам компенсують комунальні витрати, навіть якщо документи на пільги надійдуть у листопаді або грудні.

Також не має значення вид опалення (індивідуальне, централізоване, електричне) — в будь-якому разі безповоротна допомога уряду для сімей, які не встигли оформити субсидію, буде призначена з початку опалювального сезону. Це гарантовано Постановою КМУ №848 «Про спрощення порядку надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату ЖКГ». Отже, держава відшкодує витрати сім'ї одразу за два місяці.

Механізм оформлення житлових субсидій при цьому не змінюється — для отримання державної допомоги на оплату житлово-комунальних послуг необхідно лише заповнити заяву і декларацію про доходи.

Потім документи можна:

- самостійно подати в місцеві управління праці та соціальної політики, сільських і селищних рад;
- надіслати рекомендованим листом до органів соціального захисту населення за місцем проживання;
- відправити через Інтернет, заповнивши заяву на сайті.

На відповідь необхідно чекати протягом кількох тижнів, поки соціальна установа письмово не повідомить про рішення щодо надання допомоги та її розміру. Якщо ж відмовили і не назвали підстав, звертайтеся на «гарячу лінію» — 15-45.

Галина Юрса: «Щодня навчаюся та дякую долі, що маю вчителів»

5

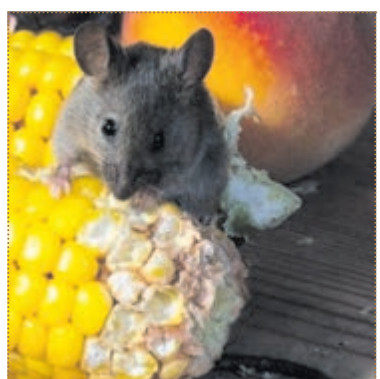
До Дня працівників сільського господарства

6-8

У Баворові — новий спортмайданчик

9

Під столом шкребеться миша

14

Якість, яка не підведе

46027 м. Тернопіль, вул. С. Будного, 4а
тел/факс: +38 (0352) 25 44 35, 25 37 59
e-mail: office@lanclaas.com.ua

ОК ЖБК «Головацького-1»

Дозвіл №ТП-114170962418 від 6 квітня 2017 р.

- здача I пускового комплексу II квартал 2019 р.
- здача II пускового комплексу II квартал 2020 р.

Багатоквартирний житловий будинок із вбудовано-прибудованими приміщеннями громадського призначення та гаражами манежно-боксового типу по вул. Головацького, р-н 9 училища, мкр «Північний»

від 11500 грн/м²
творчі майстерні 110 м² - від 7000 грн/м²

Гаражі. Підземні паркінги. Великий дитячий майданчик

1-кімн. - 44; 45,33 м² || 2-кімн. - 62,61; 66; 68,49 м²
3-кімн. - 82,57 м² || 2-кімн. дворівнева - 88 м²
4-кімн. дворівнева - 120 м²

тел.: 067 350-47-74, 096 749-82-78

Офіційне

Розпорядження

Від 13.11.2018 р. № 18-од

Про скликання двадцять другої сесії
Тернопільської районної ради
сьомого скликання

1. Скликати двадцять другу сесію Тернопільської районної ради сьомого скликання 23 листопада 2018 року в приміщенні районної ради.

Сесійне засідання розпочати о 10 годині.

2. На розгляд двадцять другої сесії районної ради внести питання:
- про затвердження технічної документації з нормативної грошової оцінки проєкту розвитку;
 - про Програму розвитку малого і середнього підприємництва в Тернопільському районі на 2019-2020 роки;
 - про внесення змін до районного бюджету на 2018 рік;
 - інші питання поточної роботи.

3. На сесію районної ради запросити депутатів обласної ради від Тернопільського району, сільських та селищних голів, керівників відділів та управлінь райдержадміністрації, керівників районних організацій, установ, промислових і сільськогосподарських підприємств, представників політичних партій, громадських організацій, редакторів — газети «Подільське слово» та радіокомпанії «Джерело».

Голова Тернопільської районної ради А.В. ГАЛАЙКО.

«Спільними зусиллями збережемо
світлу пам'ять про наших Героїв»

Тернопільщина готується до відзначення п'ятої річниці Революції Гідності

Під час зустрічі з батьками загиблих Героїв Небесної сотні — Володимиром Голоднюком та Ігорем Слободяном — голова Тернопільської облдержадміністрації Степан Барна підписав розпорядження про належне відзначення на теренах області річниці Дня Гідності та Свободи.

«Це ключова подія в новітній історії української державності, адже подвиг українців, які віддали своє життя на Майдані, прирівнюється до подвигу наших хлопців, які загинули на передовій, обороняючи українську землю від російського окупанта. Я дякую батькам наших Героїв за їх

жертвність, — наголосив очільник області. — Головне завдання органів державної влади зробити все для того, аби зберегти світлу пам'ять про цих хлопців і найголовніше — донести до всіх, хто у майбутньому працюватиме над історією українського народу».

«Листопадові дні не повинні бути траурними, адже українська свавілля тодішньої влади, захистив свою честь, гідність та європейське майбутнє України. Натомість про лютий події, під час яких загинули десятки мінтингувальників, варто було б нагадати показами у кінотеатрах фільмів, на зразок «Зима, що нас змінила», — зазначив Володимир Голоднюк.

Державні свята

День Гідності та Свободи

Саме 21 листопада 2013 року розпочалися перші протестні акції української громадськості у відповідь на рішення представників режиму Януковича щодо припинення курсу на євроінтеграцію та скасування процесу підготовки до підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Нехтування законодавчо закріпленими пріоритетами зовнішньої політики України призвело до обурення українців.

День Гідності та Свободи став своєрідним наступником свята Дня Свободи, котре відзначали на честь Помаранчевої революції, яка стала чи не першим дієвим протестом українського народу за часів незалежності.

Насправді, з часом історичне значення акцій квітня 2004 — початку 2005 років несправедливо применшується. Можливо, призабули деякі факти та обставини тих часів. За період кучмізму, українці, які не встигли повністю розпрощатися із вихованою роками «совковою» звичкою підкорятися владі, «почали перетворюватися у сучасний аналог росіян чи білорусів. Погодьтеся, тоді мало хто звертав увагу на те, що «муть» влада, як у геометричній прогресії збільшуються статки олігархів, та за що амеріканська Феміда сударя не скасувала прем'єр-міністра Лазаренка. Звичайно, були й ті, кого не влаштовували рожеві окуляри, але на прикладі Георгія Гонгадзе влада продемонструвала, що бути занадто допитливим у цій країні — шкідливо для здоров'я та небезпечно для життя... За злочинів рахунок і цей кричущий факт порушення прав і свобод ми тоді проковтнули, адже акції, типу «Україна без Кучми», в очах режиму були жалюгідними та не несли жодної небезпеки. Дійшло до того, що перед останнім роком свого правління діючий Президент у новорічному привітанні, вальяжно сидючи на шкіряному диванчику разом зі своїм онуком, неоднозначно натякнув, мовляв: «Нема на кого вас залишити, може, ще трохи покекую». Але, очевидно, команда політолога, прозвондувавши настрої в народі, підказала гарантові, що не варто злити людей. Краще підшукати собі достойну заміну.

В пошуках «достойного» Леонід Данилович не міг бути самостійним, адже, окрім нього, про майбутнє країни «переживали» ще й олігархічні клани. Насправді, Кучма

У середу, 21 листопада, українці відзначатимуть одне з нових, але знакових свят в історії України — День Гідності та Свободи. Свято встановлено згідно з Указом Президента від 13 листопада 2014 року на честь двох знаменних і доленосних подій у новітній українській історії: Помаранчевої революції 2004 року та Революції Гідності 2013 року.

не хотів бачити Януковича своїм наступником. Він розумів усю комічність його особистості. Більше шансів мав той же Ющенко, але Кучма вважав, що йому бракує вольових якостей, та управити країною. Володимир Цвіль, який особисто спілкувався з верхівкою вітчизняного політикуму, у своїй книзі «В центрі касетного скандалу» зазначає, що «любимчиком» Кучми був міністр МВС Кравченко. Проте, як ми вже казали, не він одін приймав рішення... Представники еліт Донбасу вибрали Януковича.

Той факт, що нам обрали кандидата, обурює сам по собі. А наскільки принизливо було розуміти, що потенційним гарантом мало стати «воно»!.. Ну чому тричі судимий невіглас? Були ж нормальні, адекватні люди в Партії регіонів! Хоча б Кущнарєв... Проте політичні симпатії та критерії оцінки особистості людей у тій частині країни дещо відрізняються від наших. Тож, Україна отримала нового прем'єр-міністра, а згодом і кандидата у Президенти Віктора «професора» Януковича.

Та передвиборча кампанія внесла багато нового у вітчизняні передвиборчі перегони. З'явилося таке явище, як технічний кандидат, метою якого було використання

користі іншого кандидата. Вперше в історії країни було вчинено замах на життя одного з основних претендентів на перемогу — В.А. Ющенка.

У першому турі, який відбувся 31.10.2004 року, перемому отримав Ющенко, набравши 39,87% голосів. Янукович — 39,32%. Таким чином, у другому турі протистояли Ющенко та Янукович. За оцінками різних опитувань, голоси мали б розподілитися приблизно так: Ющенко — 54%, Янукович — 43%. 21 листопада, як і звичайно неба, ошелешили результати: Грім з ясного неба, ошелешили результати: Янукович — 49,42%, Ющенко — 46,69%. Значна частина народу України, а також уряди Канади, США, багатьох країн Європи відмовилися визнавати ці результати. А Володимир Путін привітав Януковича, навіть не дочекавшись офіційного оголошення результатів...

22 листопада 2004 року на майдані Незалежності в Києві та на центральних площах більшості міст України зібрались свідомі українці, аби захистити перемогу свого кандидата. Вже за кілька днів кількості мітингарів у Києві становила близько 500 тис. Люди по всій країні почали безстроковий страйк. Далі були помаранчеві стрічки, «Ющенко, так!», СерожаПідРахуй, «Гринджоли» зі своїм «Разом нас багато, нас не подолати...», Людмила Янукович із «нако-

лотими апельсинами та американськими ваялками», сам Янукович із «козлами, котрі мешають нам жити...» та багато іншого. Як результат, 3.12.2004 року Верховний Суд України визнав численні порушення в ході виборів та визнав результати другого туру недійсними. Було призначено повторне голосування.

26 грудня відбулося переголосування, в якому В.А. Ющенко отримав переконливу перемогу та став Президентом України.

Вже зараз, після Євромайдану, Помаранчева революція не видається чимось екстраординарним, але тоді це було чимось надзвичайним і навіть нереальним. Важко було повірити у те, що сотні, тисячі чи сотні тисяч простих людей можуть примусити до чогось владну машину з армією, міліцією, СБУ, прокуратурою, олігархами та їхніми грошима. Незважаючи на те, що через кілька років той самий народ готовий був четвертувати своїх черешніх героїв, саме завдяки Помаранчевій революції українці стали іншими... Назавжди.

Через 5 років Віктор Янукович та його олігархічна «криша» таки досягнуть бажаного і візьмуть до рук гетьманську булаву. А ще через кілька років Янукович вдруте зьоратиме повні майдани до всієї країни. Цього разу причини будуть іншими, високи радикальними та й фінал не такий романтичний... 106 загиблих та близько 2 тис. поранених. Таку ціну Україна заплатить за те, аби назавжди вирватися зі стальных обіймів ширшого тирана Януковича, разом із його кримінальним угрупованням, за те, щоб знову нагадати владі, що в нас — не монархія, а вони — не вельможі, а лише наймані менеджери на службі у народу...

Історія має тенденцію повторюватися. Так воно вийшло і з нашими революціями, які були дуже схожими між собою. Відзначаючи річницю цих пам'ятних подій, хочеться, передусім, висловити співчуття рідним тих людей, які покляли своє життя, роблячи велику справу для своєї країни, хочаби хочеться, аби український народ плакав в собі такі якості, як гідність та сводолюбивість. Не треба боятися! Ми господарі у своїй хаті! І, якщо буде потреба, знову вийдемо і нагадаємо про це! Хоча дуже не хотілося б...

Оголошення

25 листопада 2018 року о 12 год. в приміщенні районного будинку культури за адресою: м. Тернопіль, вул. Шкільна, 4 (зупинка «Цукровий завод») відбудуться урочистості, присвячені 150-річчю створення товариства «Просвіта».

У програмі заходу — історія «Просвіти» району та святковий концерт. Запрошуються просвітяни, працівники освіти та культури, жителі району.

Казимир ЯРЕМА,

голова Тернопільської районної організації ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка.

Співчуття

Працівники та депутати Тернопільської районної ради вшанували щире співчуття голові Тернопільської районної ради Андрію Васильовичу Галайку, розділяють невимовний сум і тугу з приводу непоправної втрати — смерті матері Марії Григорівни.

Нехай милосердний Господь упокоїть її душу у Своїй Небесній Оселі, там, де спочивають праведні.

Вічна пам'ять!

Офіційне

Перші вибори депутатів сільських, селищних рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищних голів 23.12.2018 рокуТернопільська районна виборча комісія
Тернопільської області
ПОСТАНОВА19 год. 00 хв.
8 листопада 2018 року
м. Тернопіль

№ 1

Про формування територіальних виборчих комісій
У зв'язку з призначенням перших виборів сільських, селищних рад об'єднаних територіальних громад та відповідальних сільських, селищних голів відповідно до постанови ЦВК № 4156 від 12.10.2018 року, розглянувши подання політичних партій щодо кандидатур для включення до складу територіальних виборчих комісій, керуючись ст.ст. 21, 22 ЗУ «Про місцеві вибори», районна виборча комісія,**постановляє:**

1. Утворити Білецьку сільську виборчу комісію Тернопільського району Тернопільської області та сформувати її склад (додаток №1).
2. Утворити Настасівську сільську виборчу комісію Тернопільського району Тернопільської області та сформувати її склад (додаток №2).

Голова Тернопільської РВК Чикита В.Б.**Додаток 1 до постанови Тернопільської РВК № 1 від 08.11.2018 р.****Білецька сільська виборча комісія Тернопільського району Тернопільської області**

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Число, місяць, рік народження	Адреса проживання	Контактний телефон	Політична партія, яку представляє	Посада в ТВК
1.	Білоус Леся Іванівна	24.10.1955	47704 вул.Гагаріна, 6, с. Плотича, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0673522659	ПАРТІЯ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРНІСТЬ»	Голова комісії
2.	Борко Ірина Казимирівна	26.09.1939	47707 с. Біла, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0973406666	Радіальна партія Олега Ляшка	Заступник голови комісії
3.	Солевич Наталія Петрівна	20.06.1981	47703 вул. Середня Кутянська, буд. 9, с. В. Глибочок, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0975896615	Політична партія ВО «Батьківщина»	Секретар комісії
4.	Якимець Марія Василівна	02.11.1980	47704 вул. Великоглибочецька, 13, с. Плотича, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0974317247	Радіальна партія Олега Ляшка	Член комісії
5.	Вишневська Олександра Миколаївна	01.09.1966	47704 вул. Ланова, 4, с. Плотича, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0972197302	Політична партія ВО «Батьківщина»	Член комісії
6.	Загалюк Наталія Василівна	19.12.1977	47703 вул. Зелена, буд. 55, с. В.Глибочок, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0673545232	Українське Об'єднання Патріотів-Укроп	Член комісії
7.	Кошляк Вікторія Михайлівна	19.10.1997	47704 вул. Великоглибочецька, 13, с. Плотича, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0972658183	Політична партія «Патріот»	Член комісії
8.	Курило Надія Богданівна	20.07.1976	с. Чистилів, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0678830827	ВО «Свобода»	Член комісії
9.	Басик Квітослава Дмитрівна	15.01.1974	47705 вул. Грабаса, 12, с. Чистилів, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0964935670	Громадсько-політичний рух В.Наливайченка «Справедливість»	Член комісії
10.	Оліховська Соломія Володимирівна	13.05.1999	47705 вул. Гагаріна, 8, с. Чистилів, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0966598757	Політична партія «Народний фронт»	Член комісії
11.	Ординас Тарас Андрійович	08.03.1980	47703 вул. Грушевського, буд. 7, кв. 16, с. В. Глибочок, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0967293959	ПАРТІЯ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРНІСТЬ»	Член комісії
12.	Ошкало Леся Володимирівна	03.05.1961	47705 вул. Транспортна, 6, с.Чистилів, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0987397092	Політична партія «Народний фронт»	Член комісії
13.	Жмурко Наталія Василівна	28.09.1976	с. Біла, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0970565798	Політична партія «Об'єднання «САМОПОМІЧ»	Член комісії
14.	Музика Віра Михайлівна	02.02.1977	47707, вул. Лісова, 6, с. Біла, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	680313824	Політична партія ВО «Батьківщина»	Член комісії
15.	Супруненко Надія Володимирівна	17.02.1983	47719 вул.Незалежності, буд. 15, с. Івачів Долішній, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0679436989	ПАРТІЯ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРНІСТЬ»	Член комісії
16.	Табаків Ірина Зіновіївна	29.04.1975	с. Біла, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0973173916	Політична партія «Об'єднання «САМОПОМІЧ»	Член комісії
17.	Цибульська Ірина Олегівна	21.10.1990	46000 с. Чистилів, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0675947227	Партія «Народний Рух України»	Член комісії
18.	Якимчук Марія Олександрівна	10.07.1956	47707 вул. Коновальця, 1, с. Біла, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0979373970	Радіальна партія Олега Ляшка	Член комісії

Голова районної виборчої комісії Чикита В.Б.**Секретар районної виборчої комісії Бутковський С.Б.****Додаток 2 до постанови Тернопільської РВК № 1 від 08.11.2018 р.****Настасівська сільська виборча комісія Тернопільського району Тернопільської області**

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Число, місяць, рік народження	Адреса проживання	Контактний телефон	Політична партія, ку представляє	Посада в ТВК
1.	Куріца Ірина Михайлівна	05.09.1958	47734 вул. Сонячна, 9, с. Настасів, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0988125789	Радіальна партія Олега Ляшка	Голова комісії
2.	Шинкаренко Галина Іванівна	09.11.1981	47734 с. Настасів, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0971230259	Політична партія ВО «Батьківщина»	Заступник голови комісії
3.	Руда Олександра Іванівна	13.08.1978	47736 с. Мар'янівка, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0964055731	ПАРТІЯ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРНІСТЬ»	Секретар комісії
4.	Бучма Марія Євгенівна	23.11.1992	47734 с. Настасів, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0509727787	Політична партія ВО «Батьківщина»	Член комісії
5.	Дзюбак Ірина Іванівна	18.06.1985	47734 с. Настасів, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0986774167	ПАРТІЯ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРНІСТЬ»	Член комісії
6.	Драбовська Ірина Романівна	17.06.1993	47736 с. Мар'янівка, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0978647916	ПАРТІЯ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРНІСТЬ»	Член комісії
7.	Козак Надія Мирославівна	14.07.1964	47735 с. Йосипівка, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0973297317	Українське Об'єднання Патріотів-Укроп	Член комісії
8.	Кравець Марія Романівна	05.10.1965	с. Настасів, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0961993168	Політична партія «Громадянська позиція»	Член комісії
9.	Кравець Ольга Григорівна	10.06.1997	47734 вул. Загребля, буд. 414, с. Настасів, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0968684779	Політична партія «Народний фронт»	Член комісії
10.	Крисовата Надія Ільвівна	17.05.1958	с. Настасів, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0970105567	Політична партія «Об'єднання «САМОПОМІЧ»	Член комісії
11.	Кураш Ольга Богданівна	14.08.1973	с. Настасів, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0967762291	Політична партія «Об'єднання «САМОПОМІЧ»	Член комісії
12.	Кураш Юлія Корнелівна	03.06.1957	с. Настасів, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0678763466	Політична партія «Об'єднання «САМОПОМІЧ»	Член комісії
13.	Машлюк Наталія Василівна	29.05.1975	47734 с. Настасів, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0686086772	Політична партія ВО «Батьківщина»	Член комісії
14.	Мельник Наталія Іванівна	04.04.1987	47734 вул. Шкільна, 297, с. Настасів, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0971501816	Політична партія «Народний фронт»	Член комісії
15.	Подоляк Ольга Іванівна	12.05.1959	с. Йосипівка, Тернопільський р-н, Тернопільська обл.	0686472649	ВО «Свобода»	Член комісії

Голова районної виборчої комісії Чикита В.Б.**Секретар районної виборчої комісії Бутковський С.Б.**

Новини | Коротко про актуальне

Наступний рік має стати роком нових можливостей і посилення тих позитивних тенденцій, які Україна фіксує 10 кварталів після. Про це сказав Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман під час роботи Ради регіонального розвитку, яка зібрала представників регіональної влади з усієї країни. «Сьогодні всі сфери національної економіки мають потенціал для зростання. Ми — на переважному шляху. Але треба додати 2019 рік до завершених, — зауважив Володимир Гройсман. — 2019 рік — це рік можливостей. Саме в 2019 році ми будемо мати перші успіхи в реформі медицини, в освіті, будемо будувати більше доріг, зможемо підвищити соціальні стандарти. Ми відкриваємо можливості для збільшення видобутку газу — заради енергонезалежності».

Уряд затвердив 55 проектів регіонального розвитку, що фінансуватимуть за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку в 2018 році, на загальну суму понад 186 млн гривень. Про це повідомив віце-прем'єр-міністр — міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України Геннадій Зубко. Загалом буде збудовано 14 об'єктів освіти (загальноосвітні школи, дитячі садочки), 4 об'єкти охорони здоров'я та соціального захисту населення, 19 об'єктів спорту, 4 об'єкти дорожньо-транспортної інфраструктури, 3 об'єкти культури та інші.

Генпрокурор Юрій Луценко заявив, що за час його перебування на цій посаді суди винесли 2,5 тисяч вироків у корупційних справах. «Завдяки спільній роботі ГПУ, МВС, СБУ і ДФС мені не соромно дивитися в очі українцям і, думаю, владі в цілому також. Він додав, що за цей час рішеннями судів до держбюджету було повернуто 60 млрд грн. При цьому до кінця поточного року ця сума може зрости. «Важливо, що ми маємо можливість на рівні громад будувати абсолютно новий територіальний устрій країни. Наступні місцеві вибори-2019 в ОТГ мають пройти одночасно з виборами до парламенту», — зазначив Геннадій Зубко.

У 2020 році маємо завершити ключовий етап децентралізації. Про це, виступаючи на Раді регіонального розвитку під головуванням Президента України, наголосив віце-прем'єр-міністр — міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України Геннадій Зубко. «У 2019 році маємо сформулювати перспективні плани стратегії розвитку регіонів і створити умови для об'єднання і приєднання територій, що дасть можливість на рівні громад будувати абсолютно новий територіальний устрій країни. Наступні місцеві вибори-2019 в ОТГ мають пройти одночасно з виборами до парламенту», — зазначив Геннадій Зубко.

Для реєстрації на ЗНО та вступу до вишів учням варто завчасно потурбуватися про оформлення ID-картки. Для цього потрібно не пізніше, ніж через місяць після досягнення учнем 14 років, звернутися до: територіального підрозділу Державної міграційної служби за зареєстрованим місцем проживання або до центру надання адміністративних послуг (ЦНАП), якщо він надає послуги з оформлення біометричних документів.

Докладну інформацію про процедуру оформлення ID-картки дивіться на офіційному сайті Державної міграційної служби. МОН просить освітян на місцях якомога ширше інформувати про це батьків та учнів, а Державна міграційна служба доручила своїм територіальним органам сприяти школярам в оформленні документів.

ДФС озвучила суму штрафу за перевищення строків транзиту. Зміни в законодавстві щодо ввезення транспортних засобів на митну територію України, ухвалені Верховною Радою 8 листопада, передбачають, у разі перевищення строків транзиту та тимчасового ввезення авто, штраф на суму 170 тис. грн або конфіскацію транспортного засобу. Водночас автовласник може уникнути указаних санкцій, якщо після встановлення правопорушення сплатить усі необхідні платежі. «Особа може оформити у повільний обіг транспортний засіб зі сплатою належних митних платежів в сумі 8 500 грн. При цьому, особа, відповідальна за дотримання вимог законодавства при переміщенні транспортних засобів у режимі «транзит» та «тимчасове ввезення», звільняється від відповідальності за порушення митних платежів», — зазначили в ДФС. За даними ДФС, з початку 2018 року (станом на 1 листопада 2018 року) в Україну було ввезено 173 тис. транспортних засобів особистого користування та комерційного призначення з іноземною реєстрацією в режимі «транзит», 53,1 тис. — у режимі «тимчасового ввезення».

В Україні запрацює «Лінія життя». Уляна Супрун виступила з ідеєю створення загальнонаціональної служби підтримки, куди кожен українець в момент особистої кризи зможе звернутися за допомогою. «Важливо створити єдину всеукраїнську лінію, яка об'єднає зусилля багатьох фахівців, організацій, використовуючи досвід того, що вже напрацьовано в Україні та світі», — наголосила Супрун.

Кувейтський фонд арабського економічного розвитку (КФАЕР) готовий надати Україні позику під інвестиційні проекти в сфері лікування раку та трансплантації кісткового мозку. «Ні для кого не секрет, що саме ці питання є найбільш болючими для нашої системи охорони здоров'я. Наприклад, цього року на програму «Лікування за кордоном» з держбюджету було витрачено близько 580 млн грн. Саме тому потрібні інвестиційні проекти, які розвивали б трансплантацію в Україні», — зазначив після зустрічі з КФАЕР заступник міністра охорони здоров'я Павло Ковтонюк.

Вселенський Патріарх Варфоломій пояснив намір надати автокефалію Православній церкві в Україні тим, що це є обов'язком Вселенського патріархату. Про це йдеться у зверненні Вселенського синоду 85-ї річниці голодом у Україні. «Непринциповим є те, що Вселенський престол, який згідно зі Святими канонами відповідає за єдність та стабільність православ'я, залишався б байдужим, коли православні люди страждають і шукають вирішення церковних проблем, які непокоять їх протягом століть. Ми втручаємося, тому що це — наш обов'язок... заради істини і традицій церкви, захисту канонічного порядку та ідентичності православ'я, завдяки для розбудови тіла Христового, а не для демонстрування світової сили чи влади. Залишаючись байдужими, ми залишилися б без виправдання перед Богом та історією», — зазначив Вселенський Патріарх.

Сторінками історії

Уроки історії треба пам'ятати

10-11 листопада у Франції відбулися заходи, присвячені 100-річчю закінчення Першої світової війни, на які з'їхалося близько 70 делегацій, а також лідери держав, зокрема президент Франції Еммануель Макрон, канцлер Німеччини Ангела Меркель, президент США Дональд Трамп, Президент України Петро Порошенко, президент Росії Володимир Путін та глави інших держав.

11 листопада 1918-го підписанням у Комп'єнській лісі угоди про припинення військових дій між Антантою і Німецькою імперією офіційно завершилася Перша світова, у якій брали участь 38 країн, і яка тривала понад 4 роки й забрала життя близько 9 мільйонів солдатів та 6 мільйонів цивільних. Перша світова стала останньою подією в історії «старого світу». І «новий світ» почав водитися в розгортах війни.

Конфлікт розгорівся між Троїстим, згодом Четвертим, союзом (Німеччина, Австро-Угорщина, Туреччина, Болгарія) і Антантою (Росія, Англія, Франція), до якої приєдналися Італія, Румунія, США. Для всіх сторін війна мала загарбницький, несправедливий характер, а для українців була братовбивчою, адже вони опинилися по різні боки фронту та проливали кров один одного на угоду імперським амбіціям. Назву «Україна» тоді використовували лише для позначення території українського народу, якою на той час володіли Російська (Наддніпрянина, Слобожанщина, Донбас, Таврія, Крим) та Австро-Угорська імперії (Закарпаття, Галичина, Буковина, Поділля), які воювали між собою. Причому кожна з воюючих сторін мала конкретні плани на українські землі й їх корінне населення. Австро-Угорщина планувала приєднати до своїх володінь Волинь і Поділля. Німеччина прагнула створити у ході війни Пангерманський союз, до якого, зокрема, мала належати й Україна. Росія марила приєднати до своїх володінь Західну Україну. Таким чином, можна стверджувати, що саме територія нашої країни стала яблуком розбрату між всесильними імперіями.

Окрім зацікавленості воюючих сторін у наших територіях, становище України у часи Першої світової війни визначали й внутрішні фактори. Оскільки Західна і Наддніпряньська Україна належали до воюючих блоків, українці, мобілізовані в армії цих країн (у російську — 3,5 млн, в австрійську — 250 тис. чоловік), змушені були стріляти один в одного. Окрім того, війна розколола й українські політичні сили, тим самим ослабивши український рух. Партії Західної України активно підтримували уряд Австро-Угорщини і Німеччини у війні з Росією, сподіваючись, що у разі поразки Росії держави-переможці допоможуть українцям створити самостійну державу. Уже в перший день війни — 1 серпня 1914 р. — вони об'єдналися в Голівну Українську Раду (ГУР) з метою мобілізувати сили українців для війни з Росією. На заклик ГУР 6 серпня 1914 р. із добровольців — молодих вихованців організацій «Сокиль», «Січ», «Пласт» — був сформований Леґіон Українських січових стрільців (2,5 тис. осіб). *До речі, у підсумку, полк УСС було визнано найстійкішим в австрійській армії. Після війни він брав активну участь в українській національно-демократичній революції 1917-1920 рр.*

Політики Наддніпряньської України поставилися до війни неоднозначно:

— більшість українських партій, зокрема частина УСДРП на чолі з Симоном Петлюрою, керівництво Української трудової партії підтримали у цій війні Росію;

— решта членів УСДРП на чолі з Володимиром Винниченком засудила війну і виступила за поразку Росії;

— частина ТУП (Товариство українських поступовців — таємна позапартійна політична і громадська організація українців у Російській імперії) пропонувала українцям дотримуватися у війні нейтралітету;

— найбільш вороже налаштовані щодо Росії соціалісти (УСДРП, «Спілка») емігрували до Західної України і 4 серпня 1914 р. створили у Львові Союз визволення України (СВУ), метою якого було утворення самостійної Української держави. Для її досягнення СВУ співпрацювала з Німеччиною та Австрією проти Росії.

Держави, в інтересах яких проливали свою кров українці, мали агресивні плани щодо України, ігнорували українські національні інтереси, прагнули використати воєнне становище, щоб назавжди покінчити з національно-визвольним рухом українців. У скрутному становищі опинилося населення Галичини й Буковини. З одного боку, його мордували росіяни, намагаючись вибити з нього почуття національної самодіяльності й самопошани; з другого — над ним знущалися австрійці та мадяри, звинувачуючи у русофільстві. На початку війни галицькі та буковинські землі були завойовані російськими військами. Восени 1914 р. були утворені Львівська і Тернопільська губернії. До листопада 1914 р. російські війська зайняли значну територію на захід від Львова, де у квітні 1915 р. утворили Перемишльську, а на окупованих землях Буковини — Чернівецьку губернії. **Головна мета російської адміністрації — знищення основного центру українського національного**

руху, що зосереджувався на цих землях, та створення передумов для організації їх вилучення з складу Російської імперії. Саме на виконання цих завдань і були спрямовані заходи новопризначеного генерал-губернатора Галичини графа Бобринського: закриття «Просвіт», українських установ, бібліотек, шкіл; насильницька русифікація; репресії проти місцевої інтелігенції; гоніння на греко-католиків; масові депортації росіян (з Галичини у неблагонадійності, а понад 12 тис. осіб, звинувачених у неблагонадійності, а понад 100 тис. тих, хто під час війни повернувся до сповідання православ'я, рятуючись від ймовірної помсти з боку австро-угорської адміністрації, відбули до губерній Російської імперії добровільно). Додатково, у межах тактики випаленої землі, далі на схід переселили сотні тисяч українців Холмщини та Волині.

Таким чином, Україна перетворилася на райони запеклих бойових дій (Галичина, Закарпаття, Буковина, Поділля, Волинь), що призвело до значних жертв серед мирного населення, руйнації господарства, ступеню побиття економічного розвитку, деформативної структури виробництва, посилення залежності від іноземного капіталу. У Галичині за роки воєнного лихоліття було зруйновано понад 40% господарських і житлових будинків, понад 1,5 тис. промислових споруд. Навіть стратегічно важлива нафтава промисловість зменшилася виробництвом на 1/3. У цей час в селі зникло лише 38,7% працездатних чоловіків. Одночасно з деградацією господарства в роки війни зростала його залежність від іноземного капіталу. Демографічні втрати, спричинені Першою світовою в Україні, не вдається підрахувати навіть приблизно.

Отже, Перша світова війна стала для українців справжнім національним трагедією. Єдиним позитивним для України наслідком війни було те, що вона виснажила обидві імперії і прискорила їхній крах, що стало поштовхом до нового вибуху державного життя України у 1917-1920 роках.

Чия була правда в тому конфлікті? Хто мав моральну перевагу? Питання риторичні: жодна з великих держав не зважала на іншу позицію, не кажучи вже про інтереси народів, підкорених колись. Все це супроводжувалося шовінізмом і небаченою досі ненавистю один до одного європейців, які вважали себе заступниками єдиного цивілізації та культури. **Війна за чотири з лішком роки зруйнувала Європу як таку, сучасники не могли повірити в те, що нерозуміння та відсутність діалогу можуть зайти настільки далеко.**

Кожна сторона ставила завдання, виконати які не була спроможна. Велика Британія прагнула безумовного визнання і закріплення свого лідерства у світовій економіці (завдяки ресурсам колоній) та технологічному розвитку. Мета Франції та Німеччини — обопільне знищення. Австро-Угорщина мала намір розширити і без того важко керовану «клаптикову ковдру» своєї території, додавши до неї землі балканських народів. Османська Порта вирішила повернути часи, коли вона була здатна погрожувати всій Європі. Сербія та Болгарія змагалися, хто з них може бути гегемоном на Балканах. Росія вкотре намагалася реалізувати свою хворобливу нав'язливу мрію про контроль над Косовом та Дарданеллами.

Ірраціональність над божою та дерданелльськими очевидна не тільки з висоти сьогодення. Вже тоді, відразу після початку всесвітньої бійни, стало зрозуміло: ця війна знищить існуючий світовий порядок, а учасників «м'ясорубки» історія просто «спіше» за неактуальністю. Так і сталося — чотири імперії — Німецька, Австро-Угорська, Османська та Російська — з цієї війни «не повернулися».

Уроки історії суворі, але справедливі. Далеко не всі політики беруть цю очевидну тезу за аксіому у власній діяльності... Тому й війна, на жаль, залишається одним із засобів продовження політики. Не всім світовим лідерам подобається загальний порядок та місце їхніх країн у ньому. **А щодо України — то та війна триває досі.** Адже Росія не може зректися імперських фантазій, а відтак, не визнає й права українців на входження в сім'ю незалежних держав, утворених на місці демонтованих імперій.

Професійні свята

День працівників радіо, телебачення та зв'язку

Професійне свято усіх медіа-мовників відзначають в Україні 16 листопада. Саме цього дня у 1924 році в Харкові вийшла в ефір перша передача Українського радіо. Свято встановлено в Україні згідно з Указом Президента «Про День працівників радіо, телебачення та зв'язку» від 11 листопада 1994 року № 667/94.

Згодом до журналістів та працівників сфери радіо долучилися телевізійники. Цей день відзначають і фахівці зв'язку, що забезпечують роботу телефонних мереж, і таких важливих нині мереж Інтернет-зв'язку.

Першим Тернопільським районним радіожурналістом був ветеран Другої світової війни Іван Якушкін, який вів програми зі студії обласного радіо. Йому допомагала диктор Галина Костянтинова. У 1984 році кореспондентом-організатором Тернопільського районного радіо при газеті «Шляхом Ілліча» став Ярослав Бачинський, який у програмі використовував живий звук, обласне студію. П'ятнадцятихвилинні програми тривали три тижні.

З 1995 року у Тернопільському районі почався перехід від провідниково до ефірного мовлення. 1 квітня 1999 року на сесії Тернопільської районної ради створено комунальне підприємство «Тернопільська районна радіокомпанія «Джерело» Тернопільської районної ради, головним редактором якого затверджено журналіста Галину Юрсу.

Галина Юрса: «Щодня навчаюся та дякую долі, що маю вчителів»

Біографічна довідка: Галина Миронівна Юрса народилась 31 січня 1965 року у місті Рудки Львівської області. Після закінчення школи працювала бібліотекарем. У 1985 році з відзнакою закінчила Херсонське професійно-технічне училище. 13 років працювала на ВО «Текстерно». Обиралася членом ревізійної комісії облпрофради. Виступала з програмами на фабричному радіо, друкувалася в газеті «Текстильник». У 1996 році закінчила Львівський національний університет ім. Івана Франка за спеціальністю «журналістика». Почала співпрацювати з газетами «Свобода», «Вільне життя», «Подільське слово». У 1997 році на обласному радіо вийшли перші інформаційні програми про життя Тернопільського району, які вона підготувала і провела.

дюрій голос. Підбирала лише веселу музику. Цього навчилася у ведучих польського телебачення, які завжди були у гарному настрої. А перший сюжет на обласному радіо був. Критичний. Йшов про те, що на Тернополі, де оперна співачка світової слави Соломія Крушельницька зростала та робила перші кроки на сцені, нема навіть меморіальної дошки, не те, що пам'ятника. Перші мої програми про Тернопільський район вийшли у квітні 1997 року. Судячи з дзвінків слухачів (тоді люди дуже часто телефонували на радіо), вони сподобалися. Тому директор обласного радіо Петро Бубній збільшив ефір до години. Кожної п'ятниці з 18.10 до 19.00 звучала інформаційно-музична програма «Новини Тернопільського району», яку я готувала та вела. Її чули тисячі слухачів області та за її межами. Багато моїх сюжетів потрапляли на республіканське радіо. Були навіть позивні, створені на мотив пісні «Острівське джерело», яку написав Степан Джуровський. Допомогли записати позивні тодішній вчитель музики Астрівської школи, а нині голова районної ради Андрій Галайко та учасники колективу «Настасівські музики».

— Як склалися стосунки з владою?

— З першого дня вони були і продовжують залишатися довірливими. Мене ніхто і ніколи не контролював, не вимагав мікрофонні папки для узгодження. Звучали і критичні матеріали, але я завжди пам'ятала, що наша програма — це обличчя району, а тому ніколи не виносила сміття з власної хати. Відповідальність була і є велика, адже нас чує вся область. Комунальне підприємство «Тернопільська районна радіокомпанія «Джерело» влада фінансувала з районного бюджету в повному обсязі. Я не думала про те, де взяти гроші на утримання, а про те, як вдосконалитися та це робити якісний інформаційний продукт. За це їм завжди була вдячна. Голова районної ради Андрій Галайко та голова РДА Олександр Похилій — люди нової генерації, молоді та креативні, які дійсно вболівають за стан справ у районі. Життя стало ще багатшим на події. Є про що писати. У районній раді діє постійна комісія з питань розвитку української національної освіти, культури, духовності та засобів масової інформації, яку очолює Степан Бородай, від якого завжди маю цінну пораду та підтримку.

— Чому не було створено власну студію, не вироблено патент на власне мовлення?

— Не раз про це говорила із засновником, навіть починала збір потрібних документів. Але всіх влаштувало, що програми транслюють на всю область. З патентом наші програми могли б чути хіба ще слухачі, де ще збереглося провідникове мовлення. Крім районної інформаційної, створювала тематичні програми обласного радіо — «Вервиця», «Шкільні орієнтири», «Медобори», «Жіночі портрети», «Духовні обереги», «Господар», «Читаємо прозу», «На поетичній хвилі», «Пісенне Тернопілля», «Громадний весь в одвіті» та інші, але учасниками програм були лише жителі Тернопільського району. Згодом районні програми стали звучати майже щодня, але були менші за обсягом. Нині обласне ра-

діо працює в іншому форматі. Переважають прямі ефіри, але інформаційні випуски транслюються протягом дня з 7.10 до 20.10 на хвилі 87,7 Мг Гц.

— Скільки у штаті редакції працівників?

— Лише я та бухгалтер. Якщо доводиться нині з якоїсь причини переглядати великий архів програм з 1997 року, створених ТРР «Джерело», дивуюся, що все робила сама — шукала теми, зустрічалася з людьми, записувала диктофон, потім працювала у студії, підбирала музику, заставки. Це дійсно було дуже важко фізично, враховуючи мій тодішній мізерний досвід роботи на радіо. Але морально я відчувала підтримку від депутатів районної ради, голів РДА та районної ради, спеціалістів, зокрема тодішнього управління сільського господарства та продовольства РДА, сільських людей, які з великою повагою ставилися до непростієї праці радіожурналіста. Про них нині не те що програму, книжку змогла б написати, якби мала час і гроші. Тому мені не соромно за свою роботу. А якщо вже дуже відверто: не планувала довго бути на радіо. Мені більше хотілося в газеті працювати. Але, як кажуть: нема нічого більш постійного за тимчасове. Причина в тому, що на обласному радіо журналісти, режисери, технічні працівники, навіть керівники сарили моїми добрими приятиями, друзями — вірними друзями. Там завжди була гарна творча атмосфера, взаємовиручка. Таких людей не хочеться покидати. З любов'ю, великою повагою згадую тих і тих, хто уже, на жаль, у засвітах. Це світлої пам'яті диктори Володимир Сіробаба та Галина Костянтинова. Добре працювалося і працюється зі звукорежисерами Галиною Зубик, Надією Карел, Світланою Мамаєвою, Наталею Положевець, Наталею Бандяк, Світланою Попович, Вікторією Кидимлюк. До журналістам обласного радіо Михайлу Зубику (нині представник голови Національної ради України з телебачення та радіомовлення), Петру Бубнію, Володимирі Лучканіну, Богданові Грабовському, Олегу Лівінському, Ларисі Михальській, Анжелі Шовій, Ларисі Осадчук, Оксані Цвик, Богдану Бекасевичу, Людмилі Острівській, Євгену Барову, Петру Гудимі, світлої пам'яті Ярославу Бензі та багатьом іншим. Це дуже яскраві особистості. Мати навіть одного з них за приятеля — дуже багато значить. З ними, правда, не просто, але цікаво.

— Нині багато радіостанцій перейшли в Інтернет...

— Усі перейшли або скоро перейдуть (усміхається). Минули часи, коли слухач на кухні чи на роботі очікував на улюблену чи потрібну йому програму. Людина не бажає бути прив'язаною до часу. Вона хоче і може отримати інформацію, коли їй зручно. Отже, і районне радіо настав час іти в Інтернет.

— Невже радіо відійде у небуття?

— Думаю, ні. Радіо — стратегічно важливий об'єкт держави,

незамінний для екстрених ситуацій, цивільного захисту та й в побуті. Якоюсь із сім'єю відпочивали у 2007 році біля Одеси. Була загроза поені. Щодня по провідниковому радіо диктор спокійно, але певнено попереджав слухачів про можливу небезпеку та інформував, як правильно поводитись у тій чи іншій ситуації, які найнеобхідні речі та документи треба мати на випадок евакуації. Тому не було паніки, загиблих. Нині на багатьох підприємствах, у навчальних закладах створюють своє радіо. Відчуття, яке дає ефір, жива мова, Інтернет не замінить. Якщо від радіо у звичному для нас форматі відмовляться, то з часом його все одно відновлять.

— В Україні триває реформа. Чи можуть громади мати своє радіо?

— Національна рада України з питань телебачення та радіомовлення розробила Проект, що передбачає розвиток малопотужного FM-мовлення. Це перший крок на шляху впровадження мовлення в об'єднаних громадах як третій тип мовлення поряд із комерційним та суспільним. Основна мета проекту — сприяння розвитку українського мовлення, розвитку локального мовлення та оперативного інформування громади про надзвичайні ситуації. Кого зацікавило це питання, дам вичерпну інформацію. Можна звернутись і до представника голови Національної ради України з телебачення та радіомовлення.

— Цікаво, а за час вашої роботи були якісь курйозні випадки?

— Їх і зараз досить. Але один запам'ятався, напевне, назавжди — за 15 хвилин до ефіру «зникла» з комп'ютера програма «Новини Тернопільського району» тривалістю понад 50 хвилин.

— Оце курйоз! І програма в той вечір не вийшла?

— Ні, ми наново записували її маленькими шматочками та давали в ефір. Як з'ясувалося потім, нашої вини у цьому не було. Підвела техніка. Але слухачі цього не відчували. Зате ми мали такий стрес, що всі після запису випили багато міцної кави і не тільки.

— Радіокомпанія «Джерело» ще й спортивні турніри проводить?

— Поки лише один — змагання чоловічих команд з волейболу, які зазвичай відбуваються в День працівників радіо, телебачення та зв'язку. Дякую меценатам, що допомагають фінансово.

— Чи щаслива ви людина?

— Якоюсь поскаржилась одному із сільських голів, що хотіла б вищу зарплату, а він з приємністю йому почуттям гумору запитав, чи маю я задоволення від своєї роботи. Відповіла, що величезне! А він сказав: «За задоволення люди платять великі гроші, а ви маєте його майже задарма. Тож, мусите ще доплачувати за це тим, хто вас фінансує». Я люблю людей, вони люблять мене. Хіба це не щастя?

— У переддень вашого професійного свята прийміть, Галино Миронівно, найщиріші вітання та побажання здоров'я, удачі, доброго наснаги до праці, гарної долі для ваших синів, злагоди у родині. Чекаємо від вас на радіо чи в Інтернеті нових цікавих випусків програм.

— Щиро вдячна.

Спілкувався
Андрій ОЛІЙНИК.

Професійні свята | День працівників сільського господарства

Праця аграріїв свята і благородна, безперервна, як саме життя

З діда-прадіда українці славилися працьовитими руками та любов'ю до матінки-землі. Праця сільських трудівників в усі часи була і залишається нелегкою, але дуже важливою і потрібною, бо від неї залежить добробут і благополуччя людей. Завдяки їх знанням, наполегливості і невтомному працелюбству живе українське село, розвивається сільське господарство, яке вже давно є найважливішою складовою економіки країни, а аграрна галузь — основою міцного плацдарму економіки держави та запорука добробуту її громадян.

Аграрії Тернопільського району не лише демонструють хороші показники і дбають, щоб зерно було в засіках, піклуються вони і про соціальну сферу — відбудовують храми, допомагають школам, дитсадкам, молодіжним футбольним командам, вкладають кошти в ремонт доріг та інші соціальні проекти. Є серед них і депутати Тернопільської районної ради. Андрія Дідика, Володимира Мокрицького, Ігоря Хомка, Володимира Крупницького, Анатолія Бучинського та Ігоря Олійника об'єднала робота у постійній комісії з питань агропромислового розвитку, екології та земельних відносин. Працюючи на землі, ці люди знають її цінну.

Андрій Дідик: «Аграрна Україна — своєрідний бренд нашої держави»

Андрій Арсенович Дідик вперше став депутатом Тернопільської районної ради VII скликання і йому одразу довірили головування у постійній комісії з питань агропромислового розвитку, екології та земельних відносин, бо вважали, що нова людина має свіжий погляд на речі та може зробити більше.

«Основне завдання комісії — дотримання законодавства у вирішенні земельних питань, — каже Андрій Дідик, — зокрема, затвердження нормативної грошової оцінки погоди надрання спеціальних дозволів на користь надрання. Вважаю, що такі

важливі питання повинні вирішуватися прозоро. До роботи комісії залучаємо не лише депутатів. Нам допомагають юристи, сільські та селищні голови, громадські активісти, представники політичних партій та рухів. Тому до кожного звернення підходимо з великою відповідальністю, ретельно вивчаємо документи. Неодноразово повертаємо їх на доопрацювання. Адже правильно затвердивши нормативно грошову оцінку землі з наступним виготовленням документів оренди чи власності згідно з діючим законодавством, можна розраховувати на наповнення сільських бюджетів. А це — суми від кількох сотень до десятків та сотень тисяч гривень щомісячно. Земля — наше основне багатство, тому воно має бути використовувати його вміло та на користь...»

Андрій Дідик очолює фермерське господарство «Дідик - 2012». Орендує 1100 гектарів землі у найвіддаленішому селі Тернопільського району — Козівці. Викладаючи раніше фізику у місцевій школі та проїжджаючи полями Козівки, Андрій Арсенович не міг зрозуміти, чому так багато землі заростає бур'янами, не використовується за призначенням, а отже, не приносить її власникам прибутків. Аграрна Україна — поряд зі спортом та культурою.

Тому він вирішив змінити профіль і зайнятися фермерством. Розуміючи, що розраховувати на значні прибутки можна, лише об'єднавши виробництво та переробку, Андрій Дідик уклав договори оренди землі з власниками, почав відновлювати старий млин. Взяв у кредит потужну техніку іноземного виробництва. За кілька років фермерське господарство стало одним із найуспішніших у Тернопільському районі. «Спочатку було дуже важко, — ділиться Андрій Дідик. — Відрадно, що по-сусідству з Козівкою вже працювали фермери, які

могли поділитися цінним досвідом, зокрема, Юрій Березовський, Іван Мричко, Анатолій Бучинський, Антон Баворовський, Василь Скочелас. Довідавшись, що створюється нове сільськогосподарське підприємство, але мільйони приходять люди, які хотіли працювати на рідній землі, а не їхати за кордон. Декому доводилось опанувати нову техніку, оснащену комфортабельними кабінами з комп'ютером, картами родючості даних полів, кондиціонером. Словом, ми всі тоді вчилися і тепер продовжуємо це робити. Адже життя не стоїть на місці. За короткий час склалася команда з 12 осіб. Люди працюють злагожено, за що мають відповідне винагородження...»

Як депутат Тернопільської районної ради Андрій Дідик часто зустрічається з виборцями, не залишає поза увагою жодного запиту, прохання, критичних зауважень щодо духовного і гармонійного розвитку територіальної громади. Багато допомагає коштами школі, соціально незахищеним громадянам, українській армії, яка береже від ворога східні рубежі України.

Володимир Крупницький: «Стан екології залежить від кожного з нас»

Володимир Григорович Крупницький — один із найповажніших депутатів у Тернопільському районі, але не за віком, а за кількістю каденцій. Цього разу в'яте він отримав мандат депутата Тернопільської районної ради. Як зізнався Володимир Григорович, його ніколи не приваблювала влада. Люди самі заохочували його балотуватися, бо вірили: підняв господарство до передового рівня, зможе багато корисного зробити і для району. Уродженець села Піщане Зборівського району. З відзнакою за-

кінчив Львівський сільськогосподарський інститут за фахом — інженер-механік. У Тернопільському районі — з 1985 року. Нині очолює ПАП «Агрофірма «Медобори». Орендує 3000 гектарів угідь. Один з перших у Тернопільському районі розвинув допоміжні промисли (виробництво мінеральної води, крупу, ковбасних виробів). У господарстві утримують 100 бджолосімей.

Володимир Крупницький — відомий у краї меценат. Допомагає громаді у будівництві культурних споруд — церков, каплицок, фігур пам'ятних знаків. За його безпосередньої допомоги у селі Скоморохи побудовано дитячий майданчик та автобусну зупинку. Фінансує школи, медичні заклади. Вкладає кошти у будівництво сільських доріг. Нагороджений орденом Миколи Чудотворця та орденом князя Володимира від Міжнародного благодійного фонду «Примноження добра на землі».

Володимир Крупницький, як депутат Тернопільської районної ради, член постійної депутатської комісії з питань аграрного розвитку, екології та земельних відносин, бере активну участь у обговоренні та прийнятті рішень з багатьох важливих питань. «Особливо турбує стан екології, — ділиться наболілим депутат, — не кажу про глобальну катастрофу чи си-

туацію в державі, акцентую увагу на тому, що залежить від кожного з нас. По-перше — особиста екологічна культура: не плюнути в під'їзді, не сказати грубого слова, не кинути обгортку з морозива чи порожню пляшку з-під води на землю. Це, повірте, далеко не дрібниці! По-друге — не спостерігати мовчки, якщо так чинять інші. Якби кожен з нас так робив, уявіть, якими чистими були б наші вулиці, придорожні смуги. Не довелося б вигрібати сміття з лісо-смуг, сільських окраїн. Депутати Тернопільської районної ради зайняли тверду позицію, коли кілька років тому обласна та міська влада намагалися перетворити землі Тернопільського району у величезний смітник, на кшталт малайвського сміттезвалища.

Коли у відповідних рішеннях обласні чиновники узаконили місця для вивезення міського сміття біля села Мироліубівка, депутати районної ради сказали категоричне «Ні!». Або, коли міські

депутати дали добро на будівництво лінії для переробки відходів біля села Петриків. І зовсім свіжий приклад — дозвіл ОДА на викид побутового сміття у межі села Чистилів. Депутати, громадськість, представники наших районних ЗМІ відвідували тоді судові засідання, де позивачем була Чистилівська сільська рада, а відповідачем — голова

ОДА Олександр Хоптян. Судді та прокурор тоді стали на захист чистилівської громади. Навіть страшно уявити, чим би диким життям наші мешканці за активної підтримки сільських та районних депутатів не зайняли активну громадянську позицію. Турбують і наслідки від діяльності заводу з виробництва кісткового борошна, що у селі Острів, про що не одноразово говорили депутати на засіданнях сесій районної ради. Впевнений, що від

нас залежить дуже багато. Тому ніколи не опускаймо руки. Хай кожен зробить хоч щось мале, але добре».

Шановні аграрії Тернопільського району, керівники та трудові колективи сільськогосподарських підприємств!

Вітаємо вас із професійним святом — Днем працівників сільського господарства, що увінчує напружений, сповнений клопотами хліборобський рік. Господь наділяє нашу державу родючими чорноземами, а головне — працьовитими людьми, які плекають найсвятіший з усіх скарбів — хліб.

У день професійного свята щиро дякуємо вам за самовіддану і фахову працю, впровадження новітніх технологій і збереження кращих традицій господарювання, за те, що створюєте сотні робочих місць, годуєте родини, піднімаєте нашу економіку.

Миру, добра, достатку та щедрих врожаїв вам! І нехай Господь та Матінка Божа оберігають вас, дають сили і натхнення працювати та розбудовувати країну.

Олександр ПОХИЛИЙ,
голова Тернопільської
райдержадміністрації

Андрій ГАЛАЙКО,
голова Тернопільської
районної ради

Ігор Хомко: «Держава має не гроші давати, а підтримувати ініціативу»

Про депутата Тернопільської районної ради трьох скликань, підприємця з села Підгородне Ігоря Хомка кажуть, що це людина, яка створила себе сама. Його працелюбності, ініціативи, господарській винахідливості та іншим достойним рисам, здається, немає меж. Хоч Ігор Ярославович Хомко нині у досить солідному віці, проте життєвої енергії має, без перебільшення, позичити навіть двадцятилітнім. Він створив у Підгородньому готельно-ресторанний комплекс «Три бажання», столярний цех, а останні кілька років захопився вирощуванням горіхів.

Здавалося б, мав би бути задоволеним життям, проте його, як депутата, громадянина, не влаштовує ставлення в державі до підприємців, людей, які мають творчу думку. «Усе зник робити своїми руками, не маю звички когось повчати чи займатися балаканиною, проте тебе турбує стан справ у державі, — каже Ігор Хомко. — З України в пошуках кращого життя виїжджає дедалі більше молодих людей. Рахунок пішов не на тисячі, а на мільйони. У селах люди не можуть знайти роботи. Молодь спивається, а цього ніби й не помічають. Здавалось би, є земля, можна розвивати аграрний бізнес. Але люди позбавлені цього. Дехто скаже: ініціативи нема. Неправда! Будь-яка ініціатива у нас розбивається об

скелю байдужості, бюрократичного тиску, небажання держави стати на бік підприємця, допомоги йому або хоча б не перешкоджати. Почали люди вирощувати, для прикладу, малину, яка дуже цінується на ринку. Проте цього року, як пишуть ЗМІ, «погоріли» на цьому бізнесі. Ще раніше багато селян вирощували на своїх городах цукрові буряки та здавали на переробку на заводи. Але недовго їм вдавалося поліпшувати своє матеріальне становище. Через якийсь час цукрозаводи закрили, навіть

сільськогосподарські підприємства різко скоротили посіви солодких коренів. Особисто я маю пай в одному з агрохолдингів. Захотів після закінчення строку оренди розірвати договір та господарювати сам. Мені відмовили, мовляв, якщо я вийду зі своєю землею, тоді багато хто захоче так зробити і холдинг розлетіть за принципом доміно. Тому мені запропонували купити землю, якщо хочу займатися агробізнесом. Цинізм та й годі!»

Ігор Хомко вважає, що українці — одні з найрозумніших і найталановитіших. Люди все проблять самі. Не потрібно навіть кошти.

До Ігоря Хомка, як депутата, часто звертаються виборці за матеріальною допомогою на лікування. Охоче допомагає, бо розуміє, що нині не кожен може купити ліки та заплатити за послуги лікарям.

Останнім часом Ігор Хомко як підприємець все більше часу сил віддає культурі волоського горіха. «Потрібно спочатку вивчити особливості культури, знайти придатну ділянку, — на численних зустрічах із сільськими трудівниками розповідає він, — адже справа ця безпрограшна. Горіх буде в пошані завжди, може нагодувати й окрему родину, і принести добробут державі. До того ж у горіхів, особливо волоських, ціниться не лише ядро, а й деревина,

листя, навколоплідник, костянка, капа. Це важлива сировина для легкої, харчової (олії, ціннішої від горіхової, не існує), хімічної та фармацевтичної промисловості. Її використовують у парфумерії, меблево-му виробництві. Тюковане опале листя — паливо для сучасних котлів обігріву».

У Тернопільській області знайшлося чимало охочих зайняти цю справу. Значні ділянки під культуру виділено у Теребовлянському, Монастирському, Кременецькому та Лановецькому районах. Ігор Хомко на дослідній ділянці разом із однодумцями на горіхових сортах взірців систему і стовбури не так активно розростаються. Майбутнє дерево матиме до 5 метрів висоти й обслуговувати його буде набагато легше. Коли звичайного горіха на гектар треба 70-75 саджанців, то іншого, який на основі карликовий, можна висадити 270».

Володимир Мокрицький: «Добрі справи легше робити гуртом»

Володимиру Євгеновичу Мокрицькому громада села Ігровиця вже вчетверте довірила представляти її інтереси у Тернопільській районній раді. Ця людина завжди мала і має свою чітку виважену позицію з усіх питань, які розглядаються на комісіях, президії, а згодом — і на сесіях Тернопільської районної ради. Депутату більш близькі аграрні промісії, отож, обрав роботу у постійній комісії з питань агропромислового розвитку, екології та земельних відносин.

«Народився та живу в селі, тому мені близькі та відомі проблеми простих сільських людей, які чесно трудяться на землі, — каже Володимир Мокрицький. — Працюючи у комісії, часто маю справу з погодженням грошової нормативної оцінки землі. Розумію, що є норми, розцінки, відповідна шкала, але до кожного окремого випадку треба підходити виважено. Наведу такий приклад. Нещодавно доводилося затверджувати оцінку землі площею 14 гектарів з господарськими будівлями, яка належить сільськогосподарському підприємству «Стегниківське». Її оцінили таким чином, що господарство мало б сплачувати

до місцевого бюджету 112 тисяч гривень податку щомісячно. «Стегниківське» — одне з небагатьох у районі та й в Україні загалом, яке займається молочним тваринництвом. Розвиває, по суті, збиткову галузь. На фермі утримують 100 дійних корів та 350 голів молодняка. Тому, щоб сплачувати 112 тисяч гривень, господарству доведеться б привезти худобу щомісяця, довівши ферму до повного знищення. Це нікому не потрібно! Тому, щоб хоч на місцевому рівні, якщо цього не робить впродовж десятиліть держава, підтримати тваринництво, депутату затвердну оцінку землі, згідно з якою сільськогосподарське підприємство вносить до місцевої казни 4 тисячі гривень, що не суперечить чинному законодавству...»

Депутат Тернопільської районної ради Володимир Мокрицький вважає, що він і його колеги змогли б більше зробити для громади, якби законодавство передбачало більше повноважень для депутатів цього рівня, щоб його голос мав статус дорадчого на засіданнях виконкомів сільських і селищних рад. Часто буває так: ніби й вибирали люди депутата, а, вирішуючи якісь проблеми життєвості села, «забувають» повідомити його про сесію сільської ради чи засідання виконкому. «Вважаю, що депутат має бути в курсі всього, що відбувається в селі, — продовжує Володимир Мокрицький. — Адже добрі справи робити згуртовано командою легше. У селі Ігровиці така команда на чолі з сільським головою Галиною Голик є! Завдяки тісній співпраці з головою районної ради Андрієм Галайком, депутатами всіх рівнів, головою Тер-

нопільської РДА Олександром Похилим у селі відкрито дитячий садочок, здійснено капітальний ремонт дороги протяжністю 1 кілометр на шляху до села Дубівці та інші, може й дрібніші, проте такі важливі для села справи».

До депутата Тернопільської районної ради Володимира Мокрицького часто звертаються за допомогою та консультацією виборці. Особливо цінує депутат громадську ініціативу, яка допомогла відновити чимало, здавалось б, втрачених для історії Ігровиці об'єктів, зокрема, зруйнованого пам'ятника в честь могили воїнів УПА, які були закатовані у час війни в селі Великий Глибочок.

Володимир Мокрицький працює заступником директора філії Українського інституту експертизи сортів рослин «Тердержескертцентр», що розташований у селі Плотича Тернопільського району. Тут проводять, як розповідає Володимир Мокрицький, кваліфікаційну експертизу сортів рослин на придатність сорту до поширення. Для цього селектори протягом трьох років проводять сортопробування, за результатами яких вносять або не вносять до Державного реєстру сортів рослин. Завдяки роботі команди філії в селі Плотича на чолі з директором Іваном Дудником господарствам стали доступні, зокрема, такі сорти: озима пшениця — Столична, Бенегіс, Колонія, Богдана, Дарунок Поділля, Богемія, Турандот, Кубус, Венефа; ярий ячмінь — Себастьян, Францим; горох — Харківський еталон, Есо, Тамбіт та інші.

Галина ЮРКА — ТРР «Джерело».

Вітання

Голова підприємства СПП «Мричко» Надія Ярославівна Мричко та голова господарства СФГ «Аванто» Іван Васильович Чирков вітають своїх працівників та пайовиків сіл Баворів, Застав'я Тернопільського та Магдалівка Підволочиського району з Днем працівників сільського господарства.

Від усієї душі бажаємо вам, трудівники села, міцного карпатського здоров'я, великого терпіння та невечернього оптимізму. Хай і надалі рясно колючаться щедрими врожаєм ваші ниви, хай втілюються в життя ваші плани, задуми та сподівання на радість краю та піднесення добробуту всього українського народу. Хай обходять вас природні стихії, а ваші родини живуть у затишку, щасті, мирі, благополуччя та при доброму здоров'ї!

Професійні свята | День працівників сільського господарства

Від економіста до... агронома

Узимку Микола Мельник закінчує Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича за спеціальністю «Агрономія». Це вже друга його освіта. Попрацювавши певний час економістом, він зрозумів, що бути усе життя «білим комірцем» не хоче.

Про те, як втілити мрію в реальність і про причини радикальної зміни професії розповідає Микола Мельник, старший агроном кластеру «Тернопіль» агрохолдингу «МРІЯ».

– Пане Микола, чому ви обрали економічну сферу? Як починали кар'єру в компанії?

– Після закінчення школи обрали фінансову сферу, оскільки навчався у школі з економічним нахилом. Цей напрямок був мені цікавий. Родом я із с. Васильківців Гусятинського району, де працювала «МРІЯ». Після роботи в банку прийшов сюди на посаду економіста. Мені подобалося, але з часом зрозумів, що зупинився у розвитку. Потрібен був крок вперед. І вирішив вивчати агрономію. Адже доволі добре орієнтувався у засобах захисту рослин, мінеральних добривах. Вдома посадив невеликий сад із 40 саджанців і вчасно цікавився, як доглядати за ними, іншими культурами. Орієнтувався у майже всіх технологіях, от і вирішив стати агрономом.

– Але це — життя без графіку, без вихідних. Не лякали зміни?

– Так, ця сфера була для мене викликом. У нас був агроном вже з досвідом. Якось я запитав його:

«Візьмете мене агрономом?» А він відповідає: «Візьму! Але спершу поговори з дружиною і подивись, якою буде реакція» (сміється).

Ця робота приваблює, особливо, якщо все вдається, якщо хороши відкриття. Я задовольняю, коли, відкриваючи звіт врожайності, бачу позитивну динаміку. Це надає сили і насаги до подальшої роботи! Тому ще жодного дня не пошкодував про своє рішення.

– А чи згодні ви в агрономії досвід попередньої роботи з цифрами?

– З огляду на обсяги, з якими працюємо, планування є дуже важливим. Треба орієнтуватися, скільки гектарів можемо обробити, скільки препаратів виможе. Це вчора ввечері я роздавав завдання восьми агрономам. Вони контролюють процес в полі 24 години на добу, і всі знають, куди мають їхати і чим займатися.

– Щоб бути хорошим агрономом, треба мати професійні знання та практику. А як було на початку агрономічної кар'єри: не бракувало навичок?

– Ми живемо в час змін, і кожен день — це виклик, навчання. Треба швидко пристосовуватися. Звісно, спочатку було складно, але книги, Інтернет і досвід колег заклали хорошу основу. Тепер, благо, є Інтернет, з'являються агрономічні Інтернет-блоги, де багато цікавої інформації, у наявності достатньо потрібної літератури. Коли стикаюся з якоюсь проблемою шляхи її вирішення.

Чув від одного агронома: якщо у тебе все добре, значить, ти або на полі не був, або не розумієш, що там відбувається.

– Яка для вас улюблена пора польових робіт, якою найважча?

– Люблю весну, коли з'являються тоненькі стеблинки, день за днем вони міцніють і наливаються життям. А найважчою, напевно, є осінь, бо якщо навесні ми тільки сіємо, то восени не лише збираємо, а й одночасно здійснюємо посіви озимих культур, захист ранніх озимих культур. Їх треба обприскувати, захищати від хвороб, різних шкідників, регулювати ріст.

– Можливо, знаєте якісь секрети успішної праці?

– Треба завжди все робити добре! До кожної роботи братися у хорошому настрої і з очікуванням якісного результату. Якщо думати, що нічого не вдасться, то так і буде! Обов'язково треба сподіватися, що все буде якнайкраще.

– Микола, ви розповідали, що ваш агрономічний досвід почався, ще коли посадили сад. Що відчуває людина, коли садить не одне дерево, а цілий сад?

– Коли садив сад, казав своїм батькам, що мої діти будуть рвати яблука, і черешні з цих дерев. Я пильную, що зібрав уже другий врожай і мені вдалося реалізувати задумане. Хтозна, може, саме цей садок привів мене в агрономію.

– З чим можете порівняти роботу агронома?

– Агроном — як дерево: постійно росте! У майбутньому сподіваюся досягнути якнайбільшої врожайності різних культур.

Шкільний меридіан

Наш ветеран

Кажуть, що Бог додає віку тому, кого любить. 11 листопада ветерану Великої вітчизняної війни Степану Івановичу Балабану виповнилося 97 років. Волонтерів села Малий Ходатків «Зерняток добра» від учнів та педагогічного колективу школи привітали ветерана з днем народження.

Степан Іванович народився у селі Костянтинівка, у сім'ї Івана та Катерини Балабанів. Закінчив 4 класи місцевої школи. Разом з однокласниками брав участь у Рідвяному вертепі. Улюблена пісня Степана Івановича — «Степани, степани».

Багато довелося пережити цьому витривалому, мужньому, великої сили волі і духу чоловіку. У 1944 році, коли йому було 23 роки, 70 чоловік повезли потягом з Гречаного до Білої Церкви. А звідти — на Камчатку. Ветеран згадує, як вони із сусідом утікали від обстрілів і заховалися у ямі. Коли впала бомба, хата перевернулася на ту яму, де були хлопці. Вони не загинули, проте іншого земляка, Миколу Штирку, який також переховувався у ямі, не знайшли. Через деякий час наших воїнів відправили у Манчжурію. Згадував, що мав бойового товариша Миколу Леськіва з Білобожниць, що поблизу Кам'янця-Подільського. Воювали разом і товаришували, та після війни так і не довелось зустрітись.

Одружився з Марією Іванівною. Народилося у них троє дітей: Дарія, Євгенія та Михайло. У ветерана турботлива родина, яка дбає про його добробут. Він нагороджений орденом «За мужність» та орденом Слави, багатьма медалями. Проте найвищою нагородою для нашого ветерана є любов Господня, тепло й опіка рідних і близьких.

Шановний ветеране! Нехай Бог дарує вам здоров'я, мир вашому серцю і радість в кожному сонячному дні!

Жанна БАСЮК, заступник директора з виховної роботи комунального закладу Тернопільської райради «Малогодацьківська ЗОШ I-III ступенів»

І першим було слово...

*В землі вік лежала мова
І врешті вибилась на світ.
О мово, ночі радіскови!
Прийми мій радісний привіт.
Навік пройшла пора безславна...
Цвіти і слай, моя державна...*

День української писемності та мови — свято, яке щороку відзначають 9 листопада. В Почапінській ЗОШ I-III ст. учні 6-го класу разом із класним керівником, учителем української мови та літератури Г. С. Пінчак взяли участь у написанні Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності «Крила України».

Також вшанували свою рідну мову учні 9-А класу. Разом із класним керівником, учителем української мови та літератури Н. Б. Войткович та педагогом-організатором М. Л. Крамар підготували літературно-музичну композицію про калінову, барвінкову українську

мову. Ведучі свята Владислав Швець та Інна Салук розповіли про розвиток української мови. Діти зазирнули у далеке минуле рідної мови, побували у келії Нестора Літописця (Гець Юрій), були свідками розмови творців кирилиці — братів Кирила та Мефодія (Шевчук Назарій та Ковдрин Віталій). Не відемно у ході заходу були пісні у виконанні Софії Безкоровайної, Анастасії Гончар і Софії Рудакевич. Під час свята у залі панував піднесений патріотичний настрій.

Тож зрадіймо світом гордо й незалежно, знаймо, що ми — діти вільної України, багато-страждальної, але роботящої і доброї, щирої нашої Батьківщини. Вона одна у нас, як і мати. І від нас усіх залежить, якою вона буде, наша мила Вітчизна. Любімо свою мову, свій милий край, свою Україну!

Лілія КАЮРА, учениця 9-А класу.

МРІЯ
АГРОХОЛДИНГ

Як на весні цвітуть поля,
щоб так розквітла й Україна!

Дмитренко Наталія
Обліковець

Добрі справи

Було тепло від радісних посмішок малечі

Напевне, ніхто не вмів так щиро радіти, як діти. Незважаючи на листопадовий пронизливий холод, навіть на тринадцяте число, на просторому подвір'ї Баворівської школи Великогаївської об'єднаної територіальної громади було тепло від радісних посмішок малечі. Майданчик, про який так довго мріяли, став реальністю...

«Це вже другий майданчик, який відкрили цього року в нашій громаді за сприяння народного депутата України Тараса Юрика і Федерації футболу Тернопільської області в рамках державної бюджетної програми «Будівництво футбольних полів зі штучним покриттям», яку фінансує Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України на умовах співфінансування, — сказав голова Великогаївської об'єднаної територіальної громади Володимир Захляна. — Перш ми відкрили у Товстолюзі. Загальна вартість обох відкрив — 2 мільйони 946 тисячі 986 гривень, з яких 1 мільйон 473 тисячі 492 гривні витрачено з бюджету громади і таку ж суму надало Міністерство регіонального розвитку. Молодь нашої громади любить спорт, бере участь у змаганнях і турнірах різних рівнів. Тож новий майданчик дасть спорту та розвигатися у цьому напрямку, допомагатиме у професійному зростанні.

Добрим словом згадали місцевих сільськогосподарських підприємців, які надали допомогу у спорудженні майданчика — Володимира Крупницького, Анатолія Бучинського, Івана та Надію Мричко, Юрія Березовського, старост сіл Великогаївської об'єднаної територіальної громади, священників, педагогічний колектив школи та усіх жителів громади, які були причетні до цього дійства. Футболістам подарували м'ячі.

Школярі та вчителі організували концертну програму з танцювальними номерами.

Діти раділи, що разом із ними на майданчику ганяли м'яча їхні вчителі, директор школи, народний депутат Тарас Юрик і ще багато поважних у віці та чинах людей.

Староста сіл Баворів та Застав'я Надія Салабай розповіла, що відкриття спортивного майданчика — це черговий проєкт, втілений у життя з того часу, як Баворів приєднався до Великогаївської об'єднаної територіальної громади.

Крім того, тривають ремонтні місцевих приміщень; заміна віконного некомплектного підприємства «Баворівська амбулаторія загальної практики сімейної медицини»; реконструкція (відновлення) електричних мереж для вуличного освітлення, на що з бюджету громади спрямовано понад 7 000 000 гривень.

Як годиться, перерізували стрічку. Отці Василь та Микола освятили поле, благословили дітей. Громаді за сприяння народного депутата України, голови Федерації футболу Тернопільської області Тараса Юрика, першого заступника голови Тернопільської ОДА Івана Крисак, голови Тернопільської РДА Олександра Похилий, голови районної ради Андрій Галайко, голови Великогаївської об'єднаної територіальної громади Олег Лехман, староста сіл Баворів та Застав'я Надія Салабай, директор Баворівської ЗОШ І-ІІІ ст. Микола Костик, випускники Баворівської школи — проректор ТНЕУ, доктор економічних наук, професор Зеновій-Михайло Задорожний та доктор економічних наук, професор Ярослав Крупка та інші.

Перед урочистим відкриттям поле спочатку перевірили на міцність юні футболісти з Баворова, Застав'я, Товстолюга, Прошова, Скоморох, зігравши серію матчів. Хлопці дуже задоволені!

P.S. У телефонній розмові директор Баворівської школи Микола Костик сказав, зокрема, що з часу відкриття своє дозволяють учні проводити лише на цьому майданчику. Докликатись їх додому буває дуже важко...

Галина ЮРКА – ТРР «Джерело». Фото Сергія Зендрани.

Програма місцевих телеканалів

ПОНЕДІЛОК
29 ЖОВТНЯ

TV-4

06.00 Т.с. „Серцю не накажеш“
07.00 Провінційні вісті. Тиждень
08.00 Вікно в Америку
08.30 Єдина країна
09.00 Час-Тайм
09.30 Справжня ціна
09.45 Про кіно
09.55 Добрі традиції
10.00 Т.с. „Серцю не накажеш“
11.00 Дитяча година
12.10 Межа правди
13.10 Хіт-парад
14.00 Х.ф. „Останній з собачого племіні“
16.00 Провінційні вісті
16.10 Дитяча година
17.00 Відкрита зона
17.30 Про нас
18.00 Т.с. „Серцю не накажеш“
19.00 Провінційні вісті
19.20 На гарячому
19.30 Наші вітання
20.00 Єдина країна
20.30 ТНЕУ - калейдоскоп подій
20.40 Дім книги
21.00 Наші вітання
21.30 Сільський календар
22.00 Провінційні вісті
22.20 На гарячому
22.40 Х.ф. „Месники з Шаоліня“

ТВБ

07.00 «Файний ранок»
09.00 «Своя земля»
09.33 «Співно»
13.30 «Новини»
13.40 «Попа рамками»
14.09 «Українська читанка»
14.09 «Українська читанка»
15.00 Радіодень «Модуль знань»
15.17 Док.фільм
16.00,16.29 «Орегонський путівник»
17.00 «Новини»
17.10 «Пліч-о-пліч»
17.36 Д/с «Незвичайні культури»
18.05 «Єнеїда»
19.00 «Новини»
19.20 «Тема дня»
19.45 #КіноWALL з С.Тримбачем
20.11 #НеоСцена з О.Вергелісом
20.40 «Новини»

ЄВРОСПОРТ

03.45, 08.00 Гірські лижі. Кубок світу. Леви. Чоловіки. Слалом. 2 спроба
04.30, 20.00 Стрибки з трампліна. Кубок світу. Вісла. HS 134. Команди
06.00, 10.00, 15.00, 21.00 Стрибки з трампліна.
07.30 Гірські лижі. Кубок світу. Леви. Чоловіки. Слалом.
08.30, 18.40, 23.20 Снукер.
11.00 Керлінг. Чемпіонат Європи. Естонія. Жінки.
14.00 Олімпійські ігри. Тележурнал «Зал слави».
16.30 Фігурне катання. Гранпрі Росії. Огляд
22.00 Олімпійські ігри. Тележурнал «Зал слави».
23.00 Тележурнал WATTS

ВІВТОРОК
30 ЖОВТНЯ

TV-4

07.00 Провінційні вісті
07.20 На гарячому
07.35 Сільський календар
08.05 Українські традиції
08.20 ТНЕУ - калейдоскоп подій
08.30 Єдина країна
09.00 Час-Тайм
09.30 Відкрита зона

10.00 Т.с. „Серцю не накажеш“
11.00 Дитяча година
11.45 „Чарівний ключик“
12.10 Добрі традиції
12.15 Вилік долі
12.20 Про кіно
13.00 Євромакс
13.00 Хіт-парад
14.00 Х.ф. „Лев проти лева“
16.00 Провінційні вісті
16.10 Дитяча година
17.00 Відкрита зона
17.30 Смачна мандрівка
18.00 Т.с. „Серцю не накажеш“
19.00 Провінційні вісті
19.20 На гарячому
19.30 Наші вітання
20.00 У фокусі Європа
20.30 Євромакс
21.00 Наші вітання
21.30 Музична програма „Гал-кліп“
22.00 Провінційні вісті
22.20 На гарячому
22.35 Х.ф. „Крижаний смерч“
00.15 Час-Тайм

ТВБ

07.00 «Файний ранок»
09.00 «Дешевий відпочинок»
09.33 Д/с «Смаки культур»
13.30 «Новини»
13.40 «Тема дня»
14.09 «Українська читанка»
14.17 Радіодень «Модуль знань»
15.00 Д/с «Незвідані шляхи»
16.00,16.29 «Орегонський путівник»
17.00 «Новини»
17.10 «Своя земля»
17.36,17.46 «100 років історії»
18.00 Т/с «За службовим обов'язком»
19.20 «Тема дня»
19.45 #БібліоFUN з Р. Семківим
20.11 #МузLove з Л. Морозовою
20.40 «Новини»

ЄВРОСПОРТ

03.00, 08.35, 14.30, 21.00 Стрибки з трампліна.
04.00, 11.30, 23.35 Стрибки з трампліна. Кубок світу. Вісла.
05.30 Футбол. Чемпіонат MLS. Плей-оф.
07.00 Футбол. Чемпіонат MLS. Плей-оф.
10.00, 17.00, 01.30 Снукер. Northern Ireland Open. Фінал
12.30 Фігурне катання. Гранпрі Росії. Огляд
16.00 Кінний спорт. Кубок світу. Штутгарт. Конкур
18.00 Керлінг. Чемпіонат Європи. Естонія. Чоловіки.
22.00 Тележурнал «Дух вітрильного спорту»
22.30 Автоперегони. Шанхай. Огляд
23.00 Автоперегони. WTCR. Макао. Огляд
00.35 Гірські лижі. Кубок світу. Леви. Жінки. Слалом. 2

СЕРЕДА
31 ЖОВТНЯ

TV-4

06.00 Т.с. „Серцю не накажеш“
07.00 Провінційні вісті
07.20 На гарячому
07.35 У фокусі Європа
08.00 Євромакс
08.30 Калейдоскоп
08.55 Добрі традиції
09.00 Час-Тайм
09.30 Відкрита зона
10.00 Т.с. „Серцю не накажеш“
11.00 Дитяча година
12.10 Музична програма „Гал-кліп“
12.10 Музична програма „Гал-кліп“
12.40 Галицький шлягер. Львів, 2ч.
14.00 Х.ф. „Чорний яструб“
15.50 Оголошення. Бюро знахідок

16.00 Провінційні вісті
16.10 Дитяча година
16.40 Дитяча програма „Чарівний ключик“
17.00 Відкрита зона
17.30 Українські традиції
17.55 Добрі традиції
18.00 Т.с. „Серцю не накажеш“
19.00 Провінційні вісті
19.20 На гарячому
19.30 Наші вітання
20.00 Формула здоров'я
21.00 Наші вітання
21.30 Смачна мандрівка
22.00 Провінційні вісті
22.20 На гарячому
22.40 Х.ф. „Доля“

ТВБ

07.00 «Файний ранок»
09.00 «Дешевий відпочинок»
09.33 Д/с «Смаки культур»
13.30 «Новини»
13.40 «Тема дня»
14.09 «Українська читанка»
14.17 Радіодень «Модуль знань»
15.00 Д/с «Неповторна природа»
15.26 Д/с «Таємниці підводного світу»
16.00,16.29 «Орегонський путівник»
17.00 «Новини»
17.10 «Наші гроші»
17.36,17.46 «100 років мистецтва»
18.00 Т/с «За службовим обов'язком»
19.00 «Новини»
19.20 «Тема дня»
19.45,20.11 Д/с «Океан Вет»
20.40 «Новини»

ЄВРОСПОРТ

03.00, 17.00 Стрибки з трампліна. Кубок світу. Вісла.
05.30, 20.05, 01.30 Футбол. Чемпіонат MLS. Плей-оф.
07.00, 00.05 Футбол. Чемпіонат MLS. Плей-оф.
08.30, 16.00 Олімпійські ігри. Тележурнал «Зал слави».
09.30, 12.35 Автоперегони. WTCR. Макао. Огляд
10.30 Фігурне катання. Гранпрі Росії. Огляд
13.00 Керлінг. Чемпіонат Європи. Естонія. Чоловіки.
17.45, 23.05 Футбол. Чемпіонат світу серед дівчат (до 17 років). Уругвай.
20.45 Футбол. Чемпіонат світу серед дівчат.

ЧЕТВЕР
1 Листопада

TV-4

06.00 Т.с. „Серцю не накажеш“
07.00 Провінційні вісті
07.20 На гарячому
07.35 Формула здоров'я
08.30 Смачна мандрівка
09.00 Час-Тайм
09.30 Відкрита зона
10.00 Т.с. „Серцю не накажеш“
11.00 Дитяча година
12.10 ПроОбраз із Наталкою Фіщич
12.30 Калейдоскоп
13.00 Хіт-парад
14.00 Х.ф. «Місіс Арріс їде до Парижу»
15.45 Добрі традиції
16.00 Провінційні вісті
16.10 Дитяча година
17.00 Відкрита зона
17.30 Музична програма „Гал-кліп“
18.00 Т.с. „Серцю не накажеш“
18.45 Вилік долі
19.00 Провінційні вісті
19.20 На гарячому
19.30 Наші вітання
20.00 У фокусі Європа
20.25 Добрі традиції

20.30 Євромакс
21.00 Наші вітання
21.30 ПроОбраз із Наталкою Фіщич
22.00 Провінційні вісті
22.20 На гарячому
22.35 Х.ф. «Знову 18»
00.15 Час-Тайм

ТВБ

07.00 «Файний ранок»
09.00 «Дешевий відпочинок»
09.33 Д/с «Смаки культур»
13.30 «Новини»
13.40 «Тема дня»
14.09 «Українська читанка»
14.17 Радіодень «Модуль знань»
15.00 Д/с «Неповторна природа»
15.26 Д/с «Таємниці підводного світу»
16.00,16.29 «Орегонський путівник»
17.00 «Новини»
17.10 «Складна розмова»
17.36,17.46 «100 років кіно»
18.00 Т/с «За службовим обов'язком»
19.00 «Новини»
19.20 «Тема дня»
19.45,20.11 Д/с «Сироти дикої природи»
20.40 «Новини»

ЄВРОСПОРТ

05.30, 12.30, 21.00 Снукер. Фінал
07.00, 00.00 Футбол. Чемпіонат MLS. Плей-оф.
08.30 Автоперегони.
09.00 Автоперегони. WTCR. Макао. Огляд
09.30, 19.05 Дрони.
10.30 Тележурнал «Дух вітрильного спорту»
11.05, 16.00 Футбол. Чемпіонат MLS. Плей-оф.
14.30, 23.05 Футбол. Чемпіонат світу серед дівчат.
17.30 Стрибки з трампліна. Кубок світу. Вісла. HS 134.
18.15 Стрибки з трампліна. Кубок світу. Вісла.
20.00 Олімпійські ігри. Тележурнал «Зал слави»

П'ЯТНИЦЯ
2 листопада

TV-4

06.00 Т.с. „Серцю не накажеш“
07.00 Провінційні вісті
07.35 У фокусі Європа
08.00 Євромакс
08.30 Калейдоскоп
09.00 Час-Тайм
09.30 Відкрита зона
10.00 Т.с. „Серцю не накажеш“
11.00 Дитяча година
11.50 „Чарівний ключик“
12.10 Музична програма „Гал-кліп“
12.40 Українські традиції
13.00 Хіт-парад
14.00 Х.ф. „Провулк Д'ю Кашало“
16.00 Провінційні вісті
16.10 Дитяча година
17.00 Відкрита зона
17.30 ПроОбраз із Наталкою Фіщич
18.00 Т.с. „Серцю не накажеш“
19.00 Провінційні вісті
19.20 На гарячому
19.30 Наші вітання
20.00 ТНЕУ - калейдоскоп подій
20.10 Сільський календар
20.40 Про кіно
21.00 Наші вітання
21.30 Єдина країна
22.00 Провінційні вісті
22.20 На гарячому
22.35 Х.ф. „Кімната Неб“
00.15 Час-Тайм

ТВБ

07.00 М/с «Принцеса Сіссі»
08.00 «Файний ранок»
09.34 «Єнеїда»
13.30 «Українська читанка»
13.40 «Тема дня»
14.09 «Світ навколо»
14.10 «Єнеїда»
15.10 Радіодень «Книжкова лавка. ТОП 7»
16.04 #НеоСцена з О.Вергелісом
16.35 вистава
18.05 Д/ф «Сильна доля»
19.00 «Новини»

13.40 «Тема дня»
14.09 «Українська читанка»
14.17 Радіодень «Модуль знань»
15.00 Д/с «Неповторна природа»
15.26 Д/с «Таємниці підводного світу»
16.00,16.29 «Орегонський путівник»
17.00 «Новини»
17.10 «Схеми. Корупція в деталях»
17.36,17.46 «100 років літератури»
18.00 Т/с «За службовим обов'язком»
19.00 «Новини»
19.20 «Тема дня»
19.45,20.11 Д/с «Акулячий маг»
20.40 «Новини»

ЄВРОСПОРТ

03.00, 11.00, 00.00 Футбол. Чемпіонат світу серед дівчат.
04.30 Гірські лижі. Кубок світу. Леви. Жінки. Слалом.
05.00 Гірські лижі. Кубок світу. Леви. Жінки. Слалом.
05.30 Футбол. Чемпіонат MLS. Юнайтед - «Нью-Йорк Сіті»
07.00, 12.00 Стрибки з трампліна. Кубок світу. Вісла.
08.30, 22.30 Дрони.
09.30 Футбол. Чемпіонат MLS. Плей-оф.
13.00 Керлінг. Чемпіонат Європи. Естонія. Жінки.
16.00 Стрибки з трампліна. Кубок світу. Вісла. HS 134.
16.45 Стрибки з трампліна. Кубок світу. Вісла.
17.45 Стрибки з трампліна. Кубок світу.

19.13 «Попа рамками»
19.44 «Двоколосні хроніки»
19.59 «Фольк music»

ЄВРОСПОРТ

02.30, 05.00 Тележурнал WATTS
03.00, 07.30, 09.45 Стрибки з трампліна. Кубок світу. Рука.
04.30, 07.00 Гірські лижі. Кубок світу. Леви. Жінки. Слалом.
05.30, 08.30 Футбол. Чемпіонат світу серед дівчат.
10.45, 14.15 Лижне двоєборство. Кубок світу. Рука. HS 142
12.00 Лижні перегони. Кубок світу. Рука. Спринг.
14.45, 02.00 Лижне двоєборство. Кубок світу. Рука. Естафета.
15.30 Гірські лижі. Кубок світу. Жінки. Слалом-гігант.
16.30, 21.45 Стрибки з трампліна. Кубок світу. Рука.
18.30 Гірські лижі. Кубок світу. Кілінгтон. Жінки.
20.00 Гірські лижі. Кубок світу. Лейк-Луїс. Чоловіки.
22.30 Керлінг. Чемпіонат Європи. Естонія. Жінки.
23.30 Керлінг. Чемпіонат Європи. Естонія. Чоловіки.

03.00 Лижні перегони. Кубок світу. Рука. Спринг.
04.00, 07.00, 11.30, 17.00 Стрибки з трампліна.
05.30, 09.00 Лижне двоєборство. Кубок світу. Рука.
09.30 Лижне двоєборство. Кубок світу. Рука. HS 142
10.45 Лижні перегони. Кубок світу. Рука. Жінки. 10 км.
12.15 Лижні перегони. Кубок світу. Рука. Чоловіки. 15 км.
13.15 Гірські лижі. Кубок світу. Кілінгтон.
14.00 Лижне двоєборство. Кубок світу. Рука. HS 142
14.45 Лижне двоєборство. Кубок світу. Рука. Естафета.
15.45 Гірські лижі. Кубок світу. Кілінгтон. Жінки. Слалом.
19.00 Гірські лижі. Кубок світу. Кілінгтон. Жінки. Слалом.
20.00 Гірські лижі. Кубок світу. Лейк-Луїс. Чоловіки.
21.45 Стрибки з трампліна.

АНОНСИ
ТИЖНЯ

РЕД, ІСТВ, Вт, 23:55
Якось увч в будинку Френка, колишнього оперативника ЦРУ, вламуються бійці спецназу з метою вбити його. Чоловіку вдається втекти від нападників, але він змушений повернутися додому, щоб захистити свою родину...

МІЩНИЙ ГОРІШОК, ІСТВ, Сб, 19:10
У суперсучасному мистецтві Лос-Анджелеса поліцейський Джон Маклейн вступає в смертельну сутичку з бандою політичних терористів, які захопили в заручники два десятки людей. Серед них опинилась і його дружина.

КОМАНДЮС, ІСТВ, Нд, 23:25
Джон Матрікс - колишній командир спецпідрозділу, який проводив спецоперації. Нарешті його життя стало спокійним. Змінюючи ім'я, він зі своєю 11-річною дочкою оселився в будинку, який знаходиться в лісі далеко від міста.

Advertisement for '14 листопада' featuring a man and a woman, with text: ПЛЯЦКО, ТЕЛЕФОНУЙТЕ 0800508008, ЧАС СПРАВЕДЛИВОСТІ, ЩОСЕРЕДИ, 21:10

Advertisement for 'Афіша' featuring the Ternopil Academic Dramatic Theatre, listing plays like 'За крок до тебе', 'Гуцулка Ксеня', 'Рятуйте, мене женять', 'Тарас', 'Сорочинський ярмарок', 'Качена Пушок та задержуватий Півень', 'Веселі ведмежата', 'Палац кіно', 'Дивитися зір-ки'.

ПОНЕДІЛОК 19 Листопада

06.00 М/с «Ведмеді-сусіди». 06.30, 07.00, 08.00, 09.00, 09.25, 13.00, 15.00, 21.00, 03.00 Новини. 06.35, 07.05, 08.05, 09.05 Доброго ранку, Країно! 09.40 Т/с «Еліза».

1+1

06.30, 07.10, 08.10, 09.10 Сніданок з «1+1». 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 00.45, 05.25 «ТСН».

ІНТЕР

04.50, 05.15 «Top Shop». 05.20, 01.50 «Подрибиці» - «Час». 05.45 М/ф.

ICTV

06.30 Факти тижня. 100 хвилин з О. Соколову. 08.45 Факти. Ранок. 09.15, 19.20 Надзвичайні новини з К. Стонієм.

СТБ

05.55 Все буде добре! 08.00 Х/ф «Іван Бабичівич змінює професію».

НОВИЙ КАНАЛ

07.00 М/ф «Тарзан 2». 08.20 Х/ф «Джордж із джунглів».

НТН

04.45, 04.40 «Top Shop». 05.50 Х/ф «Очікуючи вантаж на рейді Фучжоу біля Пагоди».

УКРАЇНА

06.30, 07.10, 08.15, 15.00 з Україною. 07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 19.00, 23.00 Сьогодні.

ВІТОРОК 20 Листопада

06.00 М/с «Ведмеді-сусіди». 06.30, 07.00, 08.00, 09.00, 09.25, 13.00, 15.00, 21.00, 03.00 Новини. 06.35, 07.05, 08.05, 09.05 Доброго ранку, Країно! 09.40 Т/с «Еліза».

1+1

06.30, 07.10, 08.10, 09.10 Сніданок з «1+1». 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 00.45, 05.25 «ТСН».

ІНТЕР

06.15 «Слідство вели...» з Л.Каневським». 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 17.40 Новини.

ICTV

05.35, 20.20 Громадянська оборона. 06.30 Ранок у великому місті.

СТБ

06.05, 15.25 Все буде добре! 08.10, 19.00, 00.05 Т/с «Коли ми вдома».

НОВИЙ КАНАЛ

05.00 Абзац. 06.45, 07.55 Kids' Time. 06.50 М/с «Том і Джері шоу».

НТН

05.45 Х/ф «Два капітани». 06.55 Х/ф «Небулиці про Івана».

УКРАЇНА

06.30, 07.10, 08.15, 15.00 з Україною. 07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 19.00, 23.00 Сьогодні.

СЕРЕДА 21 Листопада

06.00 М/с «Ведмеді-сусіди». 06.30, 07.00, 08.00, 09.00, 09.25, 13.00, 15.00, 21.00, 03.00 Новини. 06.35, 07.05, 08.05, 09.05 Доброго ранку, Країно! 09.40 Т/с «Еліза».

1+1

06.30, 07.10, 08.10, 09.10 Сніданок з «1+1». 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 00.45, 05.25 «ТСН».

ІНТЕР

06.15, 22.00 «Слідство вели...» з Л.Каневським». 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 17.40 Новини.

ICTV

05.35, 20.20 Громадянська оборона. 06.30 Ранок у великому місті.

СТБ

06.00, 15.25 Все буде добре! 08.05, 19.00, 00.05 Т/с «Коли ми вдома».

НОВИЙ КАНАЛ

07.55, 00.10 Київ вдень і вночі. 09.00 Т/с «Любов напрокат».

НТН

07.05 Х/ф «Тихі береги». 08.30 Ранковий «Свідок».

УКРАЇНА

06.30, 07.10, 08.15, 15.00 з Україною. 07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 19.00, 23.00 Сьогодні.

ЧЕТВЕР 22 Листопада

06.00 М/с «Ведмеді-сусіди». 06.30, 07.00, 08.00, 09.00, 09.25, 13.00, 15.00, 21.00, 03.00 Новини. 06.35, 07.05, 08.05, 09.05 Доброго ранку, Країно! 09.40 Т/с «Еліза».

1+1

06.30, 07.10, 08.10, 09.10 Сніданок з «1+1». 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 00.45, 05.25 «ТСН».

ІНТЕР

06.15, 22.00 «Слідство вели...» з Л.Каневським». 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 17.40 Новини.

ICTV

05.35, 20.20 Громадянська оборона. 06.30 Ранок у великому місті.

СТБ

06.20 Все буде добре! 08.30, 19.00, 00.05 Т/с «Коли ми вдома».

НОВИЙ КАНАЛ

03.10, 01.00 Служба розшуку дітей. 03.15, 01.05 Зона ночі.

НТН

05.20 Х/ф «Два капітани». 06.55 Х/ф «Із життя Остапа Вишні».

УКРАЇНА

06.30, 07.10, 08.15, 15.00 з Україною. 07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 19.00, 23.00 Сьогодні.

П'ЯТНИЦЯ 23 Листопада

06.00 М/с «Ведмеді-сусіди». 06.30, 07.00, 08.00, 09.00, 09.25, 13.00, 15.00, 21.00, 03.00 Новини. 06.35, 07.05, 08.05, 09.05 Доброго ранку, Країно! 09.40 Т/с «Еліза».

1+1

06.30, 07.10, 08.10, 09.10 Сніданок з «1+1». 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 00.45, 05.25 «ТСН».

ІНТЕР

06.15 «Слідство вели...» з Л.Каневським». 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 17.40 Новини.

ICTV

05.35, 20.20 Громадянська оборона. 06.30 Ранок у великому місті.

СТБ

05.05, 19.00 Т/с «Коли ми вдома». 06.00 Хата на тата.

НОВИЙ КАНАЛ

03.00 Абзац. 03.40 Служба розшуку дітей.

НТН

05.25 Х/ф «Два капітани». 06.45 Х/ф «Акселератка».

УКРАЇНА

06.30, 07.10, 08.15, 15.00 з Україною. 07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 19.00, 23.00 Сьогодні.

СУБОТА 24 Листопада

06.00, 09.10 Д/ф «Живі». 06.30 «Голодомор 1932-1933 рр. Постеноційний синдром». 07.00, 08.00, 09.00, 21.00, 01.10, 03.00 Новини.

1+1

06.00, 07.10, 08.10, 09.10 Сніданок з «1+1». 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 00.45, 05.25 «ТСН».

ІНТЕР

06.00 «ТСН». 07.00 «Гроші». 08.00 «Сніданок. Вихідний».

ICTV

05.35, 10.10 Громадянська оборона. 06.30 Ранок у великому місті.

СТБ

05.20 Скарб нації. 05.30 Еврика!

НОВИЙ КАНАЛ

05.45 Зона кіч. 05.50, 07.05 Kids' Time.

НТН

05.55 Х/ф «Тіні зникають опівдні». 09.55 Х/ф «Дім, у якому я живу».

УКРАЇНА

07.00, 15.00, 19.00, 03.00 Сьогодні. 07.15, 05.20 Зоряний шлях.

НЕДІЛЯ 25 Листопада

06.00 М/с «Ведмеді-сусіди». 06.30, 07.10, 08.10, 09.10 Доброго ранку, Країно! 07.00, 08.00, 09.00, 21.00, 01.10, 03.00 Новини.

1+1

06.00, 07.10, 08.10, 09.10 Сніданок з «1+1». 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 00.45, 05.25 «ТСН».

ІНТЕР

06.00 Х/ф «Без року тиждень». 08.00 «Вдалий проект».

ICTV

07.00 Т/с «Відділ 44». 10.50, 13.00, 04.15 «На трьох».

СТБ

05.35 Т/с «Коли ми вдома». 07.40, 08.45 Все буде смачно!

НОВИЙ КАНАЛ

05.10 Стендап-шоу. 05.55, 07.15 Kids' Time.

НТН

05.45 Х/ф «Деальний чоловік». 07.25 Т/с «Атомбо».

УКРАЇНА

06.30 Сьогодні. 07.30 Зоряний шлях.

Подільське слово

Свідоцтво про державну реєстрацію: ТР №186 від 31.10.1995.

Директор Наталія ЧаПРАК 528830

Бухгалтерія, довідки 528830

Журналісти Лівія Курка: Іван Юзьків, Уляна Балагура

Адреса редакції: 46002, м. Тернопіль, вул. Бродівська, 17.

Email: podilske_slovo@ukr.net

Розрахунковий рахунок: 26003250972001 ФК КБ Приватбанк

місто Тернопіль, МФО 338783, ідентифікаційний код 02475351.

Позиція авторів може не збігатися з позицією редакції. За достовірності викладених фактів відповідальність несе автор. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати текст. Рукописи не підлягають рецензуванню і поверненню.

© — політична реклама

Передплатні індекси: 61357 для фізичних осіб, 23491 для юридичних осіб.

Тираж: 4 145. Зам. № 889. Ціна: 3 грн. №46 (5305) від 16.11.2018 р.

Відповідальний за випуск: Уляна Балагура.

Віддруковано: ТОВ «Поділля-Тер», м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28, тел. (0352) 52-27-37.

Оголошення

Повідомлення про планову діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ІНВЕСТ-РЕГІОН» (код ЄДРПОУ 34532275) інформує про намір провадити плановану діяльність та оцінку її впливу на довкілля.

1. Інформація про суб'єкт господарства.

Адреса: Україна, 03038, м. Київ, Солом'янський район, вул. Миколи Грінченка, 4, тел. (044) 496-85-60.

2. Планована діяльність, її характеристика, технічні альтернативи.

Планована діяльність, її характеристика.

Реконструкція існуючого АЗК з влаштуванням АГЗП за адресою: м. Тернопіль вул. С. Будного, 36а.

Ділянка АЗК існуюча та впорядкована. АЗК розрахований на 250 заправок на добу двома марками бензину – А-95, А-95 преміум (VP) дизельним паливом та дизельним паливом преміум (VP). Проектом передбачається на ділянці діючої автозаправної станції моторного палива влаштування підземного автомобільного газозаправного пункту (АГЗП 9,9 м³) з вузлом зливу та ПРК (паливо-роздавальна колонка) СВГ. Також влаштування резервного підземного резервуару для аварійного зливу нафтопродуктів об'ємом 5 м³.

Проектом АЗК з розрахунком заправкою на 100 заправок на добу скрапленням вуглеводневим газом (СВГ) пропан-бутан.

Ремонт роботи АЗК — цілодобовий. Рік введення в експлуатацію АЗК — 2012. Рік введення в експлуатацію АГЗП — 2019.

Технічна альтернатива 1.

Проектом передбачається влаштувати один підземний резервуар об'ємом 9,9 м³ (підземний модуль) для скраплення вуглеводневих газів (пропан-бутан) з ПРК СВГ та паливо-приймальним вузлом СВГ. Скраплений вуглеводневий газ (СВГ), порівняно з бензином та дизпаливом, є більш економічним та екологічно чистим видом палива як під час заправлення автомобілів, так під час спалювання в автомобільних двигунах. Тому влаштування заправного пункту СВГ буде сприяти покращенню екологічного стану довкілля за рахунок зменшення попиту на використання автотранспортом рідкого моторного палива.

Технічна альтернатива 2.

Інші технічні альтернативи не розглядалися тому що влаштування АГЗП на існуючому АЗК буде зручно для водіїв автотранспорту і економічно доцільно для власників АЗК.

3. Місце провадження планованої діяльності, територіальні альтернативи.

Місце провадження планованої діяльності: територіальна альтернатива 1.

Влаштування АГЗП планується на території існуючого АЗК. Площа АЗК – 0,1999 га, перебуває в оренді ТзОВ «ІНВЕСТ-РЕГІОН», згідно з договором оренди землі, від 06 серпня 2012 року. Цільове призначення земельної ділянки – для будівництва та обслуговування будівель торгівлі.

Місце провадження планованої діяльності: територіальна альтернатива 2.

Не розглядається.

4. Соціально-економічний вплив планованої діяльності.

Метою реконструкції є надання послуг із заправки автомобілів якісним паливом, створення додаткових робочих місць, збільшення надходжень у місцеву та державні бюджети за дотримання екологічних та санітарно-гігієнічних нормативів.

5. Загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності (потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо).

На реконструйованій АЗК передбачено: здійснювати прийом, зберігання і відпуску пального для автотранспорту, а саме: двох марок бензину та двох марок дизпалива, суміші пропан-бутан (СВГ); сервісне обслуговування водіїв та пасажирів.

Доставка пального здійснюється автотранспортом. Злив палива з автоцистерни передбачено крізь герметичні зливальні швидкокорозійні муфти та спеціальні фільтри, які запобігають потраплянню механічних сумішей в резервуар.

Зберігання палива передбачено

в 4-х підземних двофазних металевих резервуарах для бензину і дизпалива ємністю по 25м³ кожен. Резервуари виконані з подвійною оболонкою типу «термос» й обладнані системою перенесення ісправ нафтопродуктів при їх заповненні дихальною арматурою з клапанною системою, технічними пристроями для запобігання переповнення резервуарів при зливі нафтопродуктів. Резервуари розташовані окремо від колонок. Зберігання скрапленого вуглеводневого газу передбачено в одному підземному резервуарі місткістю 9,9 м³;

Заправлення автомобілів нафтопродуктами передбачено трьома двофазними паливо-роздавальними сторонами на 4 види палива кожна. Заправлення автомобілів СВГ передбачено однією ПРК для СВГ.

При заправленні автомобілів бензином через паливо-роздавальні колонки застосована система – повернення парів з баку автомобіля в видаючий резервуар (рекуперація).

Будівля АЗК з пунктом сервісного обслуговування водіїв та пасажирів – існуюча, одноповерхова. Пункт сервісного обслуговування водіїв та пасажирів передбачає сферу обслуговування з вузлом та магазином з продажу сучасних товарів.

Річна реалізація палива становить: сировинних — привозна сировина, 3850 м³ на рік, в т.ч. бензин 980 м³ на рік, дизпаливо 1260 м³ на рік, СВГ — 1400 м³ на рік.

Кількість створених робочих місць на об'єкті 18 чоловік.

6. Екологічні та інші обмеження планованої діяльності за альтернативами:

щодо технічної альтернативи 1:

— щодо забруднення атмосферного повітря — значення граничних допустимих концентрацій (ГДК) забруднюючих речовин в атмосферному повітрі населених пунктів;

— щодо ґрунту, поверхневих та підземних вод — відсутність на них прямого впливу;

— стосовно загальних санітарних норм — санітарні розриви при забудові міських територій;

— з акустичного впливу — допустимі рівні шуму.

Щодо технічної альтернативи 2:

Не розглядається.

Щодо територіальної альтернативи 1:

— містобудівні умови обмеження;

— розмір санітарно-захисної зони;

— протипожежні розриви між будівлями та спорудами;

Щодо територіальної альтернативи 2:

Не розглядається.

7. Необхідна еколого-інженерна підготовка і захист території за альтернативами.

Щодо технічної альтернативи 1:

Ділянками перекрита ґрунтами, не придатними для рекультивати. Згідно з проектним рішенням, у місці, де передбачено встановлення газового модуля, виконуватиметься виїмка землі в об'ємі 120м³. При благоустрої території для озеленення необхідно 35,6 м³ родючого ґрунту, площа озеленення становить 356,2 м².

Проектні рішення в період будівництва та експлуатації будуть забезпечувати раціональне використання ґрунту та водних ресурсів, а також будуть передбачені захисні та компенсаційні заходи.

Щодо технічної альтернативи 2:

Не розглядається.

Щодо територіальної альтернативи 1:

Ділянка для розміщення АГЗП погоджена з усіма зацікавленими організаціями та знаходиться в оренді у користувачів АЗК «ІНВЕСТ-РЕГІОН».

Щодо територіальної альтернативи 2:

Не розглядається.

8. Сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля.

Щодо технічної альтернативи 1:

Джерелами потенційного впливу існуючого АЗК за проектуючим АГЗП на навколишнє середовище відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 28 серпня 2013 року № 808 «Про затвердження переліку видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку» є: технологічне обладнання АЗК — дихальні клапани підземних резервуарів для зберігання нафтопродуктів, заправний майдан-

чик (паливороздавальні колонки), технологічне обладнання за АГЗП (зливна трубочина, запобіжний клапан на резервуарі зберігання СВГ, заправна струбцина газових колонок, робочі ствічки назову), викиди при роботі резервного привозного дизельгенератора (на випадок відключення електроенергії), територіальний заїзд та виїзд із території АЗК.

Коротка характеристика впливів при будівництві та експлуатації об'єкта:

— на геологічне середовище – відсутній;

— на повітряне середовище – викиди парів бензину, вуглеводнів фракції С12-С19, оксиду вуглецю, діоксиду азоту, пропану сірку, бенз(а)пірену, парів ізооктан-бутану;

— на клімат та мікроклімат – відсутній;

— на водне середовище – утворення господарських, побутових та зливових стоків;

— на техногенне середовище – відсутній;

— на соціальне середовище – вивчається через механізм публікації в ЗМІ та громадських обговорень;

— на рослинний та тваринний світ — відсутній, заповідні об'єкти в зоні впливу відсутні, зелені насадження на території не виявлено, шляхи міграції тварин відсутні;

— на ґрунт – незначним джерелом забруднення може стати будівельне сміття та паливно-мастильні матеріали. Від роботи будівельних механізмів. З метою запобігання негативного впливу на ґрунт проектом передбачається оснащення площадок контейнерами для побутових і будівельних відходів і вивезення їх на полігон побутових відходів. При експлуатації об'єкта вплив можливий у випадку аварії.

Щодо технічної альтернативи 2:

Не розглядається.

Щодо територіальної альтернативи 1:

Сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля можливі на території ведення господарської діяльності за адресою: вул. Будного, 36а в м. Тернопіль.

Щодо територіальної альтернативи 2:

Не розглядається.

9. Належність планованої діяльності до першої чи другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля (зазначити відповідний пункт і частину статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»).

Планована діяльність за реконструкції існуючого автозаправного пункту належить до другої категорії видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля (в тому числі наявність значного негативного трансграничного впливу на довкілля та перелік держав, довкілля яких може зазнати значного негативного трансграничного впливу (зачеплених держав)).

Транскордонний вплив відсутній.

10. Наявність підстав для здійснення оцінки трансграничного впливу на довкілля (в тому числі наявність значного негативного трансграничного впливу на довкілля та перелік держав, довкілля яких може зазнати значного негативного трансграничного впливу (зачеплених держав)).

Транскордонний вплив відсутній.

11. Планований обсяг досліджень і рівень деталізації інформації, що підлягає внесенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Відповідно ст. 6 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

12. Процедура оцінки впливу на довкілля та можливості для участі в ній громадянського суспільства.

Планована суб'єктом господарювання діяльність може мати значний вплив на довкілля і, отже, підлягає оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля». Оцінка впливу на довкілля — це процедура, що передбачає: підготовку суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля; проведення громадського обговорення планованої діяльності; аналіз уповноваженим органом звіту з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єктом господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського об-

говорення, іншої інформації; надання уповноваженим органом впливового висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу, передбаченого попереднім абзацом; врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності, зазначеного в пункті 14 цього повідомлення. У висновку з оцінки впливу на довкілля уповноважений орган, з огляду на оцінку впливу на довкілля планованої діяльності, визначає допустимість чи обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження. Забороняється розпочинати провадження планованої діяльності без оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності. Процедура оцінки впливу на довкілля передбачає право і можливість громадськості для участі у цій процедурі, зокрема, на стадії обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, а також на стадії розгляду уповноваженим органом поданого суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля. На стадії громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля протягом щонайменше 25 робочих днів громадськості надається можливість подавати до звіту з оцінки впливу на довкілля та планованої діяльності, а також взяти участь у громадських слуханнях. Детальніше про процедуру громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля буде повідомлено на оголошенні про початок громадського обговорення.

13. Громадське обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Протягом 20 робочих днів з дня оприлюднення цього повідомлення на офіційному веб-сайті уповноваженого органу громадськості має право надати уповноваженому органу, зазначеному у пункті 15 цього повідомлення, зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля. Надаючи такі зауваження і пропозиції, вказують унікальний реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля (зазначений на першій сторінці цього повідомлення). Це значно спростить процес реєстрації та розгляду ваших зауважень та пропозицій. У разі отримання таких зауважень і пропозицій громадськості вони будуть розміщені в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (зазначений на першій сторінці цього повідомлення). Це значно спростить процес реєстрації та розгляду ваших зауважень та пропозицій. У разі отримання таких зауважень і пропозицій, своїм підписом засвідчують свою згоду на об'єкт господарювання під час підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля, врахувати частково або обґрунтовано відхилити зауваження і пропозиції громадськості, надані у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля. Детальна інформація про це включається до звіту з оцінки впливу на довкілля.

14. Рішення про провадження планованої діяльності.

Відповідно до законодавства, рішенням про провадження даної планованої діяльності буде дозвіл на виконання будівельних робіт (вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»), який видає Державна архітектурно-будівельна інспекція України (орган, що повноважень якого належить прийняття такого рішення).

15. Усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, необхідно надсилати до управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації за адресою: м. Тернопіль, вул. Шаншкевича, 3. E-mail: eco_ter@tr.ukr.net. Контактна особа: Ірина Світлана Олександрівна, тел. +38 (0352) 25-95-77.

Вітаємо!

Працівники Тернопільської районної ради та депутатський корпус вітають з днем народження депутата районної ради **Андрія Арсенюка ДІДИКА**.

*Прійміть від душі наші вітання,
Хай збудеться всі Ваші плани й бажання!
Життя хай дарує чудові презентації,
Яскраві емоції, щастя моменти.
Щоб лихо до хати дорогу не знало,
А доля Вам радість завжди дарувала!*

Працівники Тернопільської районної ради та депутатський корпус вітають з днем народження депутату Великоберезовицької сільської ради **Михайла Федоровича ГУКА**.

*Хай будуть з Вами здоров'я та сила,
Хай доля буде ласкава й щира!
Щоб ніколи не знали ви втом!
Хай мир і злагода будуть у домі,
Хай Господь дарує надію й тепло
На довгі літа, на щастя й добро!*

Працівники Тернопільської районної ради та депутатський корпус вітають з днем народження депутату Великоберезовицької селищної ради **Іллу Ігоровича КОСТЮКА**.

*Нехай завжди Вам всімається доля,
Нехай тільки радість з роботою роки,
Хай щастя й здоров'я не зраджуть ніколи,
Хай збуваються мрії, бажання й думки.
Хай ладиться скрізь: на роботі, в родині,
Щоб радісний настрій у серці не згас,
Все світліше й гарне, що треба людині,
Нехай неодмінно приходять до вас!*

Працівники РДА та методичного кабінету щиро вітають з днем народження начальника господарської групи **Михайла Васильовича СП'ЯКА**.

*Нехай для вас квітуть білий цвіт,
Життям стають найкращі ваші мрії,
І доля посилає многа літ,
Здоров'я, щастя, радості, надії.*

Колектив комунального закладу НВК «Довжанківська ЗОШ І-ІІІ ступенів – ДНЗ» вітає з днем народження робітника дитячого садочка **Любов Миколаївну МАРТИНОВИЧ**.

*Здоров'я, щастя та добра,
Наснаги, успіхів, тепла.
І повсякденно, повсякчас
Хай буде все у Вас заради!*

Працівники Великоберезовицької селищної ради, депутатський корпус та члени виконавчого комітету вітають з днем народження рахівника селищної ради **Наталію Теодозівну НОСЕВИЧ**.

*Хай доля Вам щастя багато дає,
Зозуля сто років життя накує.
Достатку — у будні, в свята — подарунків,
Гарних подій, доброти, поцілунків.*

Педагогічний колектив Велико-глибочецької ЗОШ І-ІІІ ступенів ім. Я. Стецька вітає із 60-річчям вчительки хімії **Галину Ярославівну МИЦ**.

*Бажаємо здоров'я, сонця у зеніті,
Любові, доброти і щастя повен днів,
Нехай у серці розкошує літо
І соняхом квітне золотим.*

Іменинники КНП Тернопільської районної ради «Тернопільська центральна районна лікарня» — мажист **Роман Володимирович ГАЛЯН**, прибиральник **Ярослав Миколайович МАТУШЕВСЬКИЙ**, лікар-неврологолог **Володимир Олександрович ВОЛОТОВСЬКИЙ**, молодша медична сестра **Наталія Володимирівна КРАМАР**, молодша медична сестра **Любомира Іванівна ГОЛОВЕЦЬКА**, лікар-невролог **Віктор Володимирович ВОВЧУК**.

*Щоб ніколи не знали ви втом!
Хай мир і злагода будуть у домі,
Хай Господь дарує надію й тепло
На довгі літа, на щастя й добро!*

Іменинники КНП Тернопільської районної ради «Тернопільський районний центр первинної медико-санітарної допомоги» — завідувач ФАПУ **Тетяна Ярославівна БОГОНІС**, сестра медична загальної практики — сімейної медицини **Надія Теодорівна ПЛЕСКУН**.

*Хай ладиться скрізь: на роботі, в родині,
Все світліше й гарне, що треба людині,
Нехай неодмінно приходять до вас!*

Життя як воно є

Не бери чужого

До відправки потяга залишалося 15 хвилин, але стояти на пероні навіть під лагідним ранковим сонечком Марині не хотілося. Зайшла у купе. «Завтра я знову побачу Сергія», — подлетіла думкою до коханого.

Вони зустрілися три роки тому у спільних знайомих. Низький незнайомий чоловічий голос у зеруді поглядразу привернув увагу Марини. А коли вже звернула голову, бачила сірих очей, які, здавалося, пронизували її всю, зрозуміла: пропала. Сергій того вечора проводжав її додому. Серце дівчини затріпотіло у радісному передчутті чогось нового і великого.

Холодним душем стали слова подруги, кинуті немов жартома: «Дивись, Маринко, Сергійко одружений, його Аллочка, якщо щось, тобін коси повериває...» І знала ж, що біля під'їзду власного будинку треба просто попрощатися. Але губи, всупереч розуму, коли чоловік запропонував зустрітись завтра, самі прошепотіли: «Так».

І ось уже три роки вони кохають один одного. Три роки він перекоханує її, що це вона, Марина, жінка його мрії. Треба ще трішки зачекаги, поки підросне син — йому зараз 13. Ось переживуть важкий підлітковий вік — і він залишить нелюбу дружину й буде завжди поруч з нею, єдиною і коханою.

Бабуся не раз казала Марині: «Не бери чужого. Навіть якщо він тебе не викінеш, ти молода, тобі буде жити і щастя будувати треба. На чужому горі його не збудуєш».

Марина враз згадала, як домовлялася з Сергієм зустрічатися разом Новий рік. Сина він відправить до тещі, дружині скаже, що терміново на роботу викликали. Вона ще з обіду відпросилася з роботи. Готуючи вишукані страви, весело погляділа на пухляку красуню, яку Сергій приніс попередодні: «Ось він зарезу прийде — і ми почнемо її вбирати. Вперше разом, по-сімейному». Годинник пробив дев'ять, десяту, одинадцятую... Сергія не було. Марина сиділа у новому платті, із зачіскою, макіяжем і все ще сподівалася, що ось-ось у двері подзвонять. Подзвонили. Тільки не у двері, підняла слухавку і почула шепіт: Сергія: «Теща захворіла, Мадіяла залишався вдома. Цілуя!» Марина безсила опустила руки. Сергій о 12-й годині піднімав келих шам-

панського з дружиною і сином. І лише 1 січня вдень приходив до неї, своєї коханки, зустрівся Новий рік... Ялинка так і зосталася стояти у кутку без прикрас.

А ще зрадлива пам'ять повернула в один з літніх вечорів. Він запросив її у ресторан-караоке. Вони співали старі пісні про кохання, було дуже весело. Тоді Сергій мав залишитися з нею на цілу ніч. Та коли вони пішки поверталися вечірнім містом, раптом «ожив» його мобільний. «Так, добре, скоро буду», — чекаючи слова. Він зайшов до найближчої аптеки, вийшов звідти з пакунком медикментів. «Пробач, доведеться йти додому, син погано почувається», — ніяково посміхнувся. Ще й досі Марина пам'ятає, як дошкульно вдарило її тоді це слово: «додому».

Двері купе відчинилися. Зайшов симпатичний молодий чоловік у камуфляжі.

— Гарний сьогодні день, — замість привітання з посмішкою промовив.

— Можливо, — трішки розгублено відповіла Марина.

— Оскільки нам доведеться їхати декілька годин, давайте зайомитися. Сів на Олег.

Військовий він навпроти. Він говорив спокійно, усміхаючись. Олег виявився дуже цікавою людиною. Захоплювався туризмом. Де тільки не був! У горах Кавказу і Тянь-Шаню, на Памірі, Камчатці... І так цікаво розповідав. А як умів слухати! Марина забула геть усі свої проблеми і не помітила, як минув час. І тільки коли потяг наблизився до станції, згадала, що на пероні її чекає Сергій. Умилитися стала серйозною. Олег помітив зміну у настрої супутниці.

— Я приїхав по службі — частину вивели з АТО і тепер вона дислокується у вашому місті, я тут нічого не знаю. Може, проведете екскурсію?

Вони обмінялися телефонами. Перед виходом Марина забарилася — чомусь не хотіла, щоб Олег бачив її із Сергієм. Та Сергія ж не було, і телефонувати йому жінка не хотіла — вперше за три роки.

З Олегом, як і домовилися, побачилися через день. Він зустрів її з великим букетом ромашок.

Вони гуляли містом, їли морозиво у літньому ресторанчику, каталися на атракціонах. Марину не полишала думка, що вона не хоче розлучитися з цим чоловіком. І раптом Олег запропонував:

— Давай зайдемо в гості до моїх знайомих.

Серце вискакувало з грудей, коли двері квартири відчинилися... Сергій. Чоловік здивовано дивився на свою коханку і не розумів, що вона тут робить.

— Олега, а що вона тут з тобою? — за спиною чоловіка з'явилася Алла.

— Моя дружина, Марина, — відреккомендував Олег.

Сергій тільки очі виричав...

У кімнаті було гамірно, гості веселилися.

— Не пояснювати ж, що ми тільки вчора у потязі познайомилися, — прошепотів Олег на вушко Марині. — А так відразу все всім зрозуміло.

Він усьому розумів, дивився на жінку.

— А розписатися ми хоч завтра можемо, я ж військовий, мені місяць для роздумів не треба.

Ні на мить Марина не пошкодувала, що зв'язала свою долю з Олегом. Сергій після того вечора кілька разів намагався з нею зустрітись і поговорити. Але Марина була непохитною: вона хоче будувати своє життя.

Марта ДИМИДІВСЬКА.

Цікаво знати

10 продуктів, які псують настрій

Копчене м'ясо

Ковбаси, копчене м'ясо містять багато консервантів і нітратів, які можуть спричинити мігрень і в цілому негативно впливають на настрій.

Фрукти й овочі з залишками пестицидів

Деякі овочі і фрукти можуть містити залишки нейротоксинів, оскільки рослини часто обробляють пестицидами. Вони можуть провокувати депресію, тому намагайся купувати продукти у перевірених фермерах або органічні. Найбільше пестициди накопичують: яблука, персики, нектарини, цибулина, виноград, селера, шпинат, солодкий перець, огірки і помідори черрі.

Газована вода

Навіть якщо це не енергетик, газована вода містить багато цукру. Він провокує перепади настрою.

Смажені продукти

Насичені жири в картоплі фрі, гамбургерах та іншому фаст-фуді, крім того, що погіршують настрій, спричиняють серцево-судинні захворювання.

Чіпси

Містять дуже багато жирних кислот, котрі присутні в жирі, на якому їх смажать. Здатні спричинити перепади настрою і гіперактивність.

Маргарин

Впливає на рівень інсуліну. Це відбувається через вплив на вітаміну B12.

Соковмісні напої

У них міститься дуже багато фруктози, яка зумовлює підвищення рівня цукру в крові. Після того, як вона засвоїться організмом, настрій різко погіршується.

Очищене зерно

Призводять до погіршення метаболізму, а отже, до надмірної ваги і погіршення настрою.

Арахіс і насіння гарбуза

Ці продукти в упаковці містять штучні ароматизатори, які спричиняють мігрень, і бромід калію, який поглинає йод і провокує депресію.

Соевий йогурт

У ньому багато насичених жирів, які негативно впливають на настрій.

Під столом шкребеться миша...

Щойно люди зберуть увесь врожай, одразу з'являється нова проблема: гризуни у будинках, хлівах, коморах, словом, всюди, де є пожива й тепло.

У продажу є достатньо засобів проти мишей, але вони, як правило, спрямовані на знищення шкідників. Однак багато хто цікавиться, як захистити оселю від гризунів, не вдаючись до жорстоких методів.

Отже, що ж робити, якщо в приміщенні поселилися миші?

Гуманні мишоловки

Вони не вбивають тварин. Спійману в пастку мишу можна віднести подалі від будинку і випустити.

Потрібно взяти склянку, картонку, склянку діаметром 2-5 см і картонку. Склянку поставити на монетку ребром, попередньо поклавши під нього приманку. Коли гризун прийде за їжею, то зачепить монетку і склянка його накриве, отож, він опиниться в пастці. Щоб миша не втекла, під склянку потрібно підкласти картонку, потім швидко перевернути.

Такі мишоловки ставлять через кожні 2 м на шляху пересування гризунів (звичай миші пересуваються уздовж плінтусів). Як приманку використовують шоколад або вівсяні зерна.

Можна купити спеціальний клей і нанести його на рівну поверхню. Приманка не потрібна, оскільки засіб має привабливий для маленьких розбійниць запах. Також продають стрічки з уже нанесеним клеєм. Вони — багаторазового використання.

Підручні засоби

Попіл. Подрібненим деревним попілом заповнити всі дірки, через які миші можуть потрапити в приміщення. Лузг та листя підкласти в попіл, будене роздати лапки гризунів під час спроби пробратися крізь насип.

Оцет. Його різкий запах нестерпний для нюхової системи мишей. Слід змочити уніртки тканини, а потім розкласти їх у ніррки.

Миші не люблять запах нафталіну, тому виявивши в будинку або під підлогою нірку, покладіть в неї шматочок засобу.

Рослини, які ефективно відлякують гризунів

Позбутися від непроханих гостей допоможе обкурювання приміщення по-

лином. Повторіть маніпуляції кілька разів для отримання бажаного результату. Під час обкурювання надіньте маску, щоб захиститися від специфічного запаху.

Запах м'яти перцеводкір нестерпний для гризунів. Розкладіть свіжі листочки м'яти по периметру будинку, і за кілька днів від гризунів не залишиться й сліду.

Природним репелентом є **болотяне багно (розмарин лісовий, болотний дурман)**, насичен отруйним для мишей ефірними оліями. Негативно впливає на гризуна навіть на великій відстані. Достатньо розкласти кілька гілочок багна по периметру оселі — і можна забути про мишей надовго.

Суміш мелених перцю й гвоздики (1:1) розкласти на підлозі уздовж стіни і на порозі приміщення — вистачить 1 ст. л. Повторювати таку обробку рекомендується не менше трьох разів протягом сезону.

Миші бояться запаху **ромашки, пижма**. Можна приготувати відвар із трав і обприскати приміщення або розкласти свіжу сировину у кутках оселі.

Ультразвуковий відлякувач для мишей

Пристрій не знищує гризунів, а перешкоджає за допомогою коливань акустичних хвиль їх проникненню в приміщення. Частота, на якій працює відлякувач, абсолютно безпечна для людей, кішок і собак.

Профілактика появи гризунів

Зрозуміло, що позбутися мишей у приватному будинку назавжди не допоможе ніякий засіб, адже гризун може забігти в будинок і, якщо не зустріне з кішкою, а навпаки, знайде корм і тепло, то залишиться й обзаведеться потомством. І тоді все доведеться починати заново.

Тому дотримуйтеся правил профілактики появи гризунів:

— продукти зберігайте в недоступних для мишей місцях: скляних банках, металевих контейнерах та інших посудинах, які миші не прогризуть;

— стежте, аби на підлозі в кухні, а також на столах, тумбочках не залишалися крихти;

— відро для сміття завжди закривайте;

— необхідно закрити всі дірки в попіл, замазати щілини силіконовим клеєм, оскільки ПВА миші можуть і з'їсти;

— не варто залишати посуд із водою на ніч відкритим (без води миша не проживе й двох тижнів);

— з першими похолоданнями розставте в будинку мишоловки;

— заведіть kota — вусатий мисливець за 2-3 ночі переловить всіх мишей.

Цікаві факти про мишей

- Слово «миша» перекладається як «злодій».
- Самки здатні народжувати 3-10 мишенят 3-6 разів на рік.
- Першим мас-культурним образом миші є Міккі Маус. Знамените мишеня з'явилося на екранах у 1928 році.
- Генетика миші на 80% збігається з генетикою людини.
- Понад 80% усіх хімічних, біологічних і медичних дослідів у світі проводяться на мишах.
- Гризуни найбільше люблять солодку їжу і терпіть не можуть сильного запаху сиру!
- У багатьох країнах Азії, Африки та Латинської Америки страви з м'яса мишей є «фішкою» національних кухонь.
- На Філіппінах поширене полювання на мишей.
- Слух гризуна приблизно в 5 разів кращий від людського.

Знай наших! | Бокс

Усик нокаутував Белью

Абсолютний чемпіон світу з боксу Олександр Усик виграв бій із британцем Тоні Белью і захистив пояси за версіями WBA, WBC, IBF і WBO.

більші і сильні бійці, які розправляються з ним. Якби я бився з Олександром, то не робив би того, що Белью. Я би постійно насадив на нього, він би не зміг збити мене з ніг одним ударом. Я би мучив його весь вечір, змусив його битися в незвичних і незручних умовах. Це великий бій. Якщо він хоче його, то може отримати. Я у грі! Я людина слова, готовий до битви! Якщо Усик вважає себе топовим бійцем, то я готовий! Не уявляю, аби він зміг перемогти сильного важковаговика. Можливо, його переміщення і вплинуть на якоесь ледачого важкоатлета. Але Усика можна закрити і перемогти. Його потрібно штовхати, на нього потрібно тиснути, бути жорстким», – грається словами Вайт.

атакувальний спурт. Сашко загиснув суперника біля канатів. Тоні впав, спробував устати, але рефері прийняв абсолютно розумне рішення зупинити бій.

Тим часом суперважкоатлет Ділан Вайт кинув виклик українському чемпіону. «Усик не зможе успішно виштовхати у важкій вазі. Там

Перші три раунди видалися для українця важкими. Усик довго не міг звикнути до захисної манери опонента і прицілитися. Тоні захищався за допомогою й атаків, розвертаючись від них. Спершу Олександр не надто виявляв активність (у першому завдав усього один-два джеби).

У третьому — наш боксер наразі включився в атакер, почав частіше наздоганяти британця і відповідати контратакою на контратаку.

Тактика Белью полягала в тому, щоб витягнути суперника на себе, після чого ударом. Виходило так собі — Усик амортизував більшість ударів або пом'якшував їх рухом головою, або йшов трохи в бік з траєкторії. Тоні так прицілитися і не зміг. Поступово українець набирав оберті. До шостого раунду стало зрозуміло, що Белью втомився, а у восьмому Олександр пішов у

Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.

Пауерліфтинг

У місті Дніпро в концертній залі кінсерваторії імені Михайла Глінки відбувся Кубок України з пауерліфтингу серед спортсменів з ураженнями опорно-рухового апарату.

У тернополянину — перше місце

У цих змаганнях взяли участь 111 спортсменів із 20-ти областей.

Від Тернопільського центру «Інваспорт» змагалися 2 спортсмени — Катерина Кухарчук та Едуард Каськів.

Серед чоловіків у ваговій категорії до 97-ми кг майстер спорту України, 40-річний тернополянин Едуард

Каськів (тренер Віктор Юзчишин) зайняв перше місце.

Серед жінок у ваговій категорії до 50-ти кг 15-річна Катерина Кухарчук із Ланівців здобула 5-ту позицію. Вона — учениця Тернопільського обласного навчально-реабілітаційного центру (тренер Віктор Юзчишин).

Футбол | Кубок «Золота осінь»

Великі Бірки і Велика Березовиця зустрінуться у фіналі

У неділю, 4-го листопада, на футбольних полях села Товстолуг і селища Велика Березовиця відбулися чвертьфінальні поєдинки традиційного Кубку з футболу на приз «Золота осінь», який щороку проводить Тернопільське районне спортивне товариство «Колос».

Результати матчів:

Товстолуг – Мишковичі 2:3.

Почапинці – Великий Глибочок 0:3.

Великі Гаї – Велика Березовиця 3:7.

Великі Бірки – Домашорич 2:1.

У цьому турі потіморичи відзначити команду Домашорича та Товстолуга, які хоч і програли своїм суперникам, проте показали хорошу гру.

У півфінальних зустрічах, що відбулися 11-го листопада на футбольному полі у Великій Березовиці, зустрічалися фаворити змагань: Великі Бірки та Великий Глибочок. Ця гра заслуговувала на фінал, але жереб звів їх у півфіналі. Основний час закінчився з рахунком 1:1. Щоправда, команда Великого Глибочка наприкінці гри мала нагоду

випередити суперника, якби реалізувала пенальті. Однак фортуна була на боці колективу з Великих Бірок: у додатковий час, забивши ще 2 голи, великобірківчани пройшли до фіналу.

У другому поєдинку між командою Великої Березовиці та Мишкович рахунок 2:0 на користь перших.

Отже, у фінальному матчі на кубок «Золота осінь», присвяченого Дню працівника сільського господарства, зустрінуться команди Великих Бірок та Великої Березовиці. Матч відбудеться на футбольному полі селища Велика Березовиця в неділю, 18-го листопада, о 10 год.

Іван КУЛЬБІЦЬКИЙ, голова Тернопільської райради ФСТ «Колос»

Ліга чемпіонів Тернопільщини, тур 6

Шляхтинці у плей-оф, Дубівці за бортом

До вашої уваги результати матчів заключного, шостого туру Ліги чемпіонів Тернопільщини у групах, де виступають представники Тернопільського району. Нагадаємо, в цьому турнірі змагаються переможці та призери районних чемпіонатів.

Група В

«Обрій» (Ланівці) – «Мрія» (Сураж, Шумський р-н) 1:1.

«Галичина» (Черняхівці, Збарзкий р-н) – «Лісма» (Шляхтинці, Тернопільський р-н) 0:1.

Гол: В. Ляшка (48, з пен.)

Рішення КДК від 6.11.2018 р. у матчі «Мрія» – «Галичина» (2:2), господарям за участь дискваліфікованого гравця зараховано технічну поразку (0:3).

Підсумкова турнірна таблиця

№	Команда	І	В	Н	П	М'ячі	О
1	«Лісма» Шляхтинці	6	4	0	2	19-7	15
2	«Галичина» Черняхівці	6	5	0	1	10-6	12
3	«Мрія» Сураж	6	1	1	4	5-12	4
4	«Обрій» Ланівці	6	1	1	4	4-13	4

Група С

«Рома» (Підгайчики, Тербовлянський р-н) – «Говерла» (Дубівці, Тернопільський р-н) 6:2.

Голи: С. Волинський (14); В. Питиняк (29); Н. Олійник (45; 63); Р. Снятовський (52, з пен.); Т. Мороз (86) – В. Дзюба (1); В. Колтиско (50).

«Оріон» (Григорів, Монастирський р-н) – «Нива» (Городниця, Гусятинський р-н) 1:6.

Із кожної групи у плей-оф виходять по дві кращі команди.

Підсумкова турнірна таблиця

№	Команда	І	В	Н	П	М'ячі	О
1	«Нива» Городниця	6	5	1	0	22-5	16
2	«Рома» Підгайчики	6	3	0	3	15-15	9
3	«Говерла» Дубівці	6	2	2	2	13-14	8
4	«Оріон» Григорів	6	0	1	5	6-22	1

Футбольне табло | Друга ліга України

Заключна поразка «Ниви»

«Нива» (Тернопіль) – «Верес» (Рівне) 0:1

Гол: Маїк (81)

«Нива»: Механів, Герт, Мороз, Макогон, Залізник, Чорномаз, Олексієнко, Кривий (Волохатий, 60), Гатала (Слоневський, 70), Темнюк, Литовченко (Юрчак, 75)

Літню-осінню частину чемпіонату України «нивівці» завершили домашньою поразкою від рівненського «Вереса». На 81-й хвилині матчу навіс справа від Саламахи ударом головою завершував Маїк. Голкіпер «Ниви» Механів із його пострілом упорався. Однак оборонці команди з Тернополя не підстрахували свого воротаря з другої спроби Маїк забив – 0:1. До слова, після цього арбітр на 3 хвилини призупинив поєдинок через дим від піротехніки, яку запалили вболівальники на трибунах.

«Після серії вдалих матчів, звісно, неприємно програвати. До того ж, програвати заключний матч року. Дуже прикро. Але, мабуть, деякі з моїх футболістів дуже рано подумки поїхали додому. Я тиждень програв їх цього не робити. Не всі прислухалися. Такі поєдинки не можна програвати. Ми не повинні були програти в цьому протистоянні. Секундна втрата концентрації – і гол», – зазначив наставник «Ниви» Олександр Стахів. Змагання продовжаться наприкінці березня наступного року. Тоді наші хлопці поїдуть у гості до житомирського «Полісся».

Турнірна таблиця

№	Команда	І	В	Н	П	М'ячі	О
1	«Нива» Ужгород	17	9	3	5	25-15	30
2	«Полісся» Житомир	17	8	6	3	12-9	30
3	ФК «Калуш»	17	8	5	4	17-11	29
4	«Нива» Вінниця	17	6	8	3	18-12	26
5	«Черкашина-Академія»	17	7	5	5	20-15	26
6	«Верес» Рівне	17	7	4	6	12-13	25
7	«Нива» Тернопіль	17	5	5	7	13-16	20
8	«Поділля» Хмельницький	17	4	5	8	12-16	17
9	«Чайка» П. Борщагівка	17	2	8	7	11-15	14
10	«Буковина» Чернівці	17	3	3	11	12-30	12

Все буде смачно

Борщ волинський

Інгредієнти: буряк - 2 шт., капуста - 300-400 г, картопля - 6 шт., паста томатна - 50 г, сушені гриби - 50 г, чорнослив в'ялений - 200 г, морква, ріпчаста цибуля, корінь петрушки - по 1 шт., сіль, цукор, перець, спеції та зелень - за смаком.

Приготування. Гриби зварити. Буряк нарізати соломкою, потушувати, додавши томатну пасту, півсклянки бульйону і ложку смальцю. Дрібно нарізати цибулю, петрушку і моркву, пасерувати, додавши борошно. Відварити нашатковану капусту, додати нарізану кубиками картоплю. Варити 10-15 хвилин. Зварити чорнослив. Висипати в каструлю гриби, дрібно порізані та моркву, варити борщ ще 10 хвилин.

Галицький борщ

Інгредієнти: вода - 2 л, картопля - 400 г, капуста - 300 г, цибуля ріпчаста, морква, буряк та корінь петрушки - по 1 шт., бураковий квас - 500 мл, томатна паста - 3 ст. л., борошно пшеничне - 1 ч. л., вершкове масло - 2 ст. л., олія, сіль, спеції - за смаком.

Приготування. Нарізати кубиками картоплю, соломкою — буряк і капусту. Потушувати буряк, додавши томатну пасту (1-2 ст. л.) і бураковий квас. Соломкою нарізати петрушку і моркву, кубиками — цибулю, пасерувати в олії, а борошно — у вершковому маслі.

Відварити капусту, додати картоплю, варити 20 хвилин. Додати буряк, засмажку і борошно, влити бураковий квас.

Приготування квасу бурякового. Буряк нарізати великими шматками, покласти в кип'ячену холодну воду, посудину залишити в тепломі місці на кілька днів.

«Борщова» екскурсія Україною

Гаряченьке в холодну пору — що ще так порадує і душу, і тіло! Поживний курячий бульйон або борщ — і зігріють, і наситять. Перші страви України дуже різноманітні, тільки борщу налічується близько 50 видів. Тож пропонуємо вам рецепти борщу з різних куточків країни!

Зелений борщ по-українськи

Інгредієнти: кістки мозкові - 1 кг, свинина без кісток - 500 г, картопля - 1,5, щавель та шпинат - по 1 кг, морква, цукровий буряк - по 3 шт., цибуля та корінь петрушки - по 2 шт., цибуля зелена - 1 пучок, яйця - 5-6 шт., цукор - 6 ч. л., сіль, перець, оцет, лавровий лист - за смаком.

Приготування. Відварити кістки, додати свинину. Піну постійно знімати. Додати картоплю, засмажку, щавель і шпинат. На великій тертці натерти буряк, змішати з оцтом і цукром. Петрушку, моркву нашаткувати, обсмажити з порізану кубиками цибулею, додати борошно.

Подаючи страву на стіл, посипати її дрібно порізану зелень петрушки та цибулю в тарілку половину звареного яйця.

Борщ київський

Інгредієнти: капуста - невелика головка, яловичина - 150 г, шпик - 50 г, мочені яблука - 2 шт. квасоля - 0,5 склянки, картопля - 5 шт., буряк та морква - по 1 шт., цибуля - 2 шт., свіжі помідори - 5 шт., квас буряковий - 2,5 склянки, петрушка та селера, пряжене вершкове масло - 2 ст. л., сіль, лавровий лист, перець духмяний, зелень - за смаком.

Приготування. Залити буряковим квасом яловичину і варити до готовності. Дрібно порізати помідори, потушувати з топленим маслом. Потушувати буряк, порізаний соломкою, з яловичиною. Пасерувати цибулю, селеру, петрушку, порізані соломкою.

В бульйон викласти картоплю, нарізану кубиками, і нашатковану капусту. Варити 10 хвилин. Додати яловичину з буряком, помідорами, мочені яблука, порізані невеликими шматочками, зварену квасолю. Варити 10 хвилин.

Львівський борщ

Інгредієнти: кістки мозкові - 1 кг, сосиски - 3 шт., сало - 50 г, картопля - 5 шт., морква - 1 шт., буряк та ріпчаста цибуля - по 2 шт., оцет 3% - 2 ст. л., цукор - 2 ч. л., сіль, спеції, прянощі та зелень - за смаком.

Приготування. Зварити з кісток бульйон. Окремо зварити буряк до напівготовності, нарізати соломкою, потушувати на салі, додавши томатну пасту і оцет. Натерти моркву, дрібно кубиками нарізати цибулю, пасерувати на маслі. Додати в бульйон нарізану картоплю, буряк, засмажку, спеції і цукор.

Підсмажити на салі сосиски, нарізані кружальцями. Додати їх в готовий борщ.

Чернігівський борщ

Інгредієнти: квасоля - 100 г, свинина - 500 г, картопля - 4-5 шт., кабачок - 1 шт. (середнього розміру), буряк - 2-3 шт., капуста - 0,5 качана, помідори - 2 шт., морква, цибуля та корінь петрушки - по 1 шт., сметана - 1/2 скл., кислі яблука - 2 шт., масло - 100 г, сіль та спеції - за смаком.

Приготування. Зварити бульйон. Готове м'ясо порізати на шматочки. Буряк нашаткувати соломкою, потушувати разом з помідорами і кількома ложками томатної пасту.

У вершковому маслі обсмажити моркву, цибулю, петрушку. Кабачки порізати кубиками, обсмажити. В бульйон покласти нарізані картоплю і капусту, варити 15 хвилин. Додати моркву, варену квасолю, засмажку і яблука, порізані на дрібні шматочки. Приправити борщ перцем, сіллю. Довести до кипіння.

Полтавський борщ

Інгредієнти: м'ясо птиці (курка, качка чи гуска) - 600 г, картопля - 3 шт., буряк та корінь петрушки - по 1 шт., гречане борошно - 1 скл., сметана 20% - 1/2 скл., вода - 3 л, пюре з помідорів - 2 ст. л., паста томатна - 3 ст. л., масло вершкове - 50 г, часник - 1 середня головка, оцет 3% - 1 ст. л., яйце - 1 шт., сіль, трави, спеції - за смаком.

Приготування. Зварити з птиці бульйон. М'ясо відділити від кісток. Буряк відварити до білого кольору. Робити це треба, не прикриваючи кришкою, в іншому випадку у борщу з'явиться сильний буряковий запах.

Приготувати тісто для галушок. У велику посудину налити 0,5 склянки оропу, в ньому розчинити 1 столову ложку гречаного борошна. Додати 1 яйце і решту борошна. Тісто має бути консистенції густої сметани. Зачерпнути його чайною ложкою, опустити в підслонений окріп. Варити галушки, поки не почнуть спливати. За 10 хвилин до готовності покласти галушки в борщ, а перед подачею на стіл в тарілку порізати м'ясо птиці та посипати зеленню.

Смачного!

Дитячий майданчик**Загадки**

З небокраю, з-за діброви
Пришли водичі чорноброві:
Принесли водиці чорноброві,
Полили зелений лан.
(Дощові хмари)

Мене просять і чекають,
а як покажусь — утікають.
(Дощ)

Я кажу братові: — Ох,
З неба сиплеться горох!
— От дивак, — сміється брат, —
Твій горох адже це...
(град)

Дощова осінь

Водить осінь хороводи,
Під мелодію дощів
На прогулянку виходять
Парасолі і плащі.
Там розмову парасолі
Із плащами завели:
«Ах, як довго у неволі,
У темниці ми були.
Та вернулись тумани, задо-
щили в небесах, —
І ми вернулись, —
Знов нас носять на руках...»
І прийшли тоді до згоди па-
расолі і плащі,
Що найбільша насолода —
Це коли ідуть дощі.

А. Качан

Лабіринт**Хороший дощик**

Після сніданку ведмедик Боба з мамою збиралися йти до парку, кататися на гойдалках та каруселях. Раптом почався сильний дощ.

— Що ж, Бобо, поки відкладаємо прогулянку, — сказала мама.

Засмучений Боба сів біля вікна та став роздивлятися великі краплини, які дощі ставали все більшими і з'являлися швидше.

— Поганий ти, дощику! — сказав ображений Боба.

— Чому це я поганий? — пролунав чийсь впевнений голос за вікном.

Боба дуже здивувався і навіть трохи злякався, почувши ці слова.

— Хто це говорить? — запитав він.

— Це ж я — дощ! Чому я поганий?

Ведмедик прислухався та зрозумів, що це склався у слова звук крапельок, які б'ються у вікно.

— Ти поганий, дощику, бо через тебе на вулиці з'явилися калюжі, а гойдалки та каруселі в парку стали мокрими. Тепер я не можу на них кататися! — відповів Боба.

— Скажи, ведмедику, а чи щодня ти п'єш воду? — раптом запитав дощик.

— Так, звичайно! Вода потрібна мені, щоб вгамувати спрагу. А ще мама каже, що воду треба пити, щоб бути здоровим.

— Все правильно! — відповів дощик. — Але не лише тобі потрібна вода, а й деревам, травичці, квітам і усім рослинам. І пташкам необхідна вода, і землі. Для тебе я просто дощик, а їм я даю воду. Запитай у пташок, які п'ють воду з калюж: «Чи поганий дощик?».

Боба замислився і відповів:

— Ні, дощику, зовсім ти не поганий, а навіть дуже корисний та хороший! Але ж я так хотів покататися на каруселях...

— Будуть тобі каруселі, — задзвеніли дощові крапельки. — Ось я ще трошки покапаю, а потім вигляне сонечко і швидко все висушить. Ввечері можеш йти у парк.

— Виходить, всім буде добре! — сказав задоволений Боба.

А поки ведмедик розмірковував про цю дивну розмову з дощиком, крапельки ставали все меншими і зовсім скоро зникли, а на небі з'явилось сонечко.

Анна САЛЬНИКОВА.